

DZIEN

10 GR.

8 stron

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

DRAZ WYDAWNICTWA: DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEN KOCIEWSKI
GŁOS NIEZAWSKI (DZIEN CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEN CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Krwawy bój o Madryt trwa

Powstańcy w potrzasku na górnych piętrach zdobytego szpitala — Statystyka walk powietrznych

Madryt 17. 1. (PAT). Dziś z rana wojska rządowe wysadziły w powietrze prawe skrzydło kliniki szpitalnej i wtargnęły do wnętrza budynku. Powstańcy, znajdujący się w gmachu, są w krytycznym położeniu, gdyż zajmują oni górne piętra, podczas gdy wojska rządowe są już na piętrach dolnych. Schody zaś są zniszczone przez wybuch.

Madryt 17. 1. (PAT). Komunikat Rady Obrony Stolicy z dnia 17 bm.: Prowadząc dalej rozpoczęte na froncie madryckim operacje wojska republikańskie odniosły duży sukces około mostu San Fernando. Dziś z rana oddziały republikańskie zaatakowały pozycje powstańcze na odcinkach dzielnic uniwersyteckiej. Walka trwa.

Madryt 17. 1. (PAT). Donoszą z Andajar: Wszystkie fabryki w tym mieście przerobiono na wytwórnię sprzętu wojennego dla powstańców. Dnia 5 bm. wysłano stąd do Talavera de la Reina — 18.000 kg prochu, 40 tysięcy kg pocisków i 1000 bomb.

Walencja 17. 1. (PAT). Agencja telegraficzna rządu hiszpańskiego donosi: Ministerstwo marynarki i lotnictwa komunikuje: — Według statystyki, sporządzonej przez podsekretarjat do spraw lotnictwa w ciągu grudnia 25 samolotów powstańczych strącono w czasie walk lotniczych, samolotów rządowych w tymże czasie strącono 5. Lotnictwo rządowe 8 razy bombardowało lotniska przeciwnika, niszcząc samoloty, których liczby nie można ustalić.

Esklady lotnicze rządowe odbyły loty nad wybrzeżem morza Śródziemnego aż do Gibraltaru w poszukiwaniu okrętów przeciwnika, których nie wykryły nigdzie. Esklady te bombardowały baterie i pozycje powstańcze w Algeirach. Na odcinkach frontu środkowego niepogoda uniemożliwiła operacje lotnicze.

Via Meksyk

Meksyk 17. 1. (PAT). Przywiezione na parowcu „Mar Cantabico” z Nowego Jorku skrzynie z 7 samolotami są wyladowywane w Vera Cruz. Będą one wysłane do Walencji na parowcu „Motomar”.

1000 karabinów maszynowych dla rządu katalońskiego za list dla Abisynii

Bruksela 17. 1. (PAT). „Nation Belge” donosi, że jakoby rząd kataloński podpisał z

Zuchwale morderstwo rabunkowe w Bielsku

W sobotę rano dokonano w Bielsku zuchwalego morderstwa rabunkowego. Bandyt wtargnął do mieszkania 74-letniej Henryki Sylbiger, którą pozbawił życia, po czym zrabował kasetkę z gotówką i biżuterią, wartości około 20 tysięcy złotych.

Najzimniej w Zaleszczykach

Wczoraj o godz. 14 temperatura wynosiła: minus 5 stopni w Katowicach, minus 6 w Warszawie, Grudziądzu i Kaliszu, minus 7 w Gdyni i Bydgoszczy, minus 8 w Poznaniu, Łodzi i Pińsku, minus 9 w Wilnie, Grudni i Kielcach, minus 10 w Krakowie i Lublinie, minus 12 we Lwowie a 13 w Zaleszczykach.

Jedną z firm belgijskich umowę o dostawę 1000 karabinów maszynowych za 8 mil. franków belgijskich. Broń ta była początkowo

przeznaczona dla Abisynii. Cały transport ma być natychmiast odstawiony do Hiszpanii.

Odwet Niemiec

Krażownik niemiecki zagarnął ładunek parowca hiszpańskiego

Walencja 17. 1. (PAT). Z Malagi donoszą: Kapitan parowca „Aragon”, który był zagarnięty przez krażownik niemiecki „Von

skiej od brzegu, zmuszony do zawrócenia

Front hiszpański w dniu 17. 1. br

Scheer” i którego załoga została następnie uwolniona, po przybyciu do Malagi zawiadomił, iż 6 członków załogi nie chciało powrócić na terytorium republiki hiszpańskiej, skierowano ich do Tangeru. „Aragon” — jak

z drogi i zatrzymania się w porcie Villa Real, a później odstawiony do Kadyksu. Ładunek, składający się z żywności i ołowiu przeniesiono w Kadyksie na parowiec „Blanca”, który wywiesił flagę niemiecką.

Dyplomatyczne wywczasy we Włoszech

Z Rzymu do Neapolu i na Capri

Berlin, 17. 1. (PAT). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Rzymu: Premier Goering udał się dziś przed południem na polowanie królewskie do Castel Porziano na zaproszenie króla Włoch i cesarza Abisynii. Po polowaniu król Włoch Emanuel wydał na cześć premiera śniadanie. Po południu premier Goering zwieździł Rzym i

okolice. W poniedziałek przed południem na zaproszenie następcy tronu udaje się specjalnym pociągiem do Neapolu, gdzie w pałacu królewskim zostanie wydane na jego cześć śniadanie. Wieczorem Goering uda się na pokładzie oddanego do jego dyspozycji przez rząd włoski torpedowca na Capri, gdzie spędzi kilka dni.

Delegacja Ligi Narodów w Sandżaku

Dzięki Francji wyteplono tu malarię

Antiochia, 17. 1. (PAT). Delegacja Ligi Narodów zwiedziła okrug Suedia w pobliżu ujścia rzeki Orontes. Delegacja stwierdziła, że Sandżak pod względem geograficznym stanowi część niewątpliwie Syrii środkowej. Delegacja zatrzymała się w 2 osadach ormiańskich, których ludność składa się z białych

mieszkańców Cylicji, przeniesionych w 1927 r. na skutek akcji Ligi Narodów. Ludność wyraziła całkowite zadowolenie i stwierdziła m. in., że dzięki zarządzeniom Francji, wyteplono w tej części kraju epidemię malarii.

Express chiński w płomieniach

Przeszło 100 ofiar

LONDYN, 17. 1. (PAT). Reuter donosi z Kantonu: W EKSPRESIE, PODAJĄCYM Z KULOON DO KANTONU W POBLIŻU STACJI SZITHAU POWSTAŁ

POŻAR. PRZESZŁO 100 PODRÓŻNYCH STRACIŁO ŻYCIE LUB ODNIOSŁO CIĘŻKIE RANY.

Nowy nuncjusz papieski w Warszawie przybył już do Rzymu

Citta del Vaticano, 17. 1. (PAT) Wczoraj wieczorem przybył do Rzymu z Buenos Aires nowomianowany nuncjusz papieski w Warszawie arcybiskup Cortes. Na dworcu powitali go radca ambasady R. P. przy Watykanie Janikowski i radca kanoniczny ambasady polskiej ks. prałat Meysztowicz. Byli również obecni ambasador argentyński z małżonką, radca ambasady brazylijskiej i przedstawiciele kleru argentyńskiego.

Przed wyjazdem do Warszawy msgr. Cortes zabawił czas pewien w Rzymie, aby przygotować się do nowych funkcji, powierzonych mu przez Ojca św. Papież prawdopodobnie mimo swego stanu zdrowia przyjmie na audiencji nowego nuncjusza w Warszawie.

Niemieccy kardynałowie i biskupi u Ojca św.

Paryż, 17. 1. (PAT) Havas donosi z Rzymu: Ojciec św. przyjął dziś z rana kardynałów: Bertrama, arcybiskupa Wrocławia, Faulhabera, arcybiskupa Monachium i Schullera, arcybiskupa Kolonii, oraz biskupów Muensteru i Berlina. Po audiencji u Ojca św. członkowie episkopatu niemieckiego byli przyjęci przez kardynała sekretarza stanu Pacelli.

Koła watykańskie podkreślają doniosłość dzisiejszej audiencji i upatrują związek pomiędzy nią a sytuacją kościoła w Niemczech. W związku z tym przypominają, że w ostatnim liście pasterskim episkopat niemiecki zajął wyraźnie antybolsewickie stanowisko i, protestując przeciwko oskarżeniom, których obiektem w czasie ostatnich był Kościół katolicki ze strony narodowych socjalistów, zapewnili kancelarza Hitlera o swej lojalności i gotowości do współpracy w obronie Niemiec przeciwko wszelakiego rodzaju akcji wywrotowej.

Rada Naczelna Światowego Zw. Polaków z Zagranicy obraduje w Warszawie

Warszawa, 17. 1. (PAT). W dniu dzisiejszym rozpoczęły się w gmachu Senatu dwudniowe obrady trzeciej sesji Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy pod przewodnictwem prezesa tej organizacji p. Wojewody Raczkiewicza. W obradach bierze m. in. udział ks. kapelan Celichowski, delegat Polskiej Rady Międzyorganizacyjnej w Stanach Zjednoczonych oraz przedstawiciel rzymskokatolickiego w Ameryce.

Królowa holenderska w Alpach tyrolskich

W sobotę w południe królowa holenderska Wilhelmina przybyła do miejscowości Igls pod Innsbruckiem na pobyt wypoczynkowy.

W Nowym Jorku kwitną kwiaty

Nowy Jork, 16. 1. (PAT). Utrzymująca się tu od sześciu tygodni wyjątkowo ciepła pogoda, osiągnęła swój punkt szczytowy. Termometr wskazywał 20 stopni Cels. W ogrodach zakwitły kwiaty, a drzewa puszczały paki.

Nowy Jork, 16. 1. (PAT). Katastrofa powodzi w środkowo-zachodnich stanach rozszerza się z każdym dniem. Straty materialne są bardzo znaczne. Ruch kolejowy jest całkowicie przerwany.

Sprawca katastrofy w Mysłowicach usiłował popełnić samobójstwo

Fatalne następstwa złego przestawienia zwrotnicy

Prowadzące dochodzenia, władze sądownicze ustaliły ponad wszelką wątpliwość, że przyczyną wstrząsającej katastrofy w Mysłowicach było karygodne przeoczenie i niedbalstwo pełniących odpowiedzialną służbę pracowników kolejowych.

W chwili katastrofy służbę dyżurnego ruchu pełnił na stacji asyst. Jurosz, zaś służbę dyżurnego na stawidło — Karol Urbanek. Sledztwo stwierdziło, że pociąg nadchodzący z Oświęcimia miał być skierowany przez dyżurnego na stawidło Urbanka na tor nr. 7. Tymczasem Urbanek — jak sam zresztą do tego się przyznał — przestawił dźwignię w urządzeniu zwrotniczym na stawidło zamiast na tor nr. 7 — na nr. 6, na którym, u wylotu peronu stacyjnego, znajdowały się cztery wagony pociągu towarowego.

Widząc z 1-piętrowej wieży, straszną katastrofę, która zdarzyła się w odległości niepełnej 100 metrów od stawidła, Urbanek pobiegł do swego mieszkania przy ul. Krakowskiej w Mysłowicach. Zna jego, dowiedziawszy się z chaotycznych słów Urbanka o strasnym nieszczęściu, usiłowała go pocieszyć i wstrzymała go w ostatniej chwili od samobójstwa. Dzięki namowom żony, oraz kolejarza Figla, Urbanek stawiał się sam przed komisją śledczą.

Urbanek jest kompletnie złamany psychicznie. Zeznaje z płaczem. Mówi, że przeżył sprawę z pomyłki gdy już nastąpiła katastrofa. Dyżurnego Urbanka i jego zastępcę Kozieła zatrzymano w areszcie śledczym. Zatrzymano również kier. parowozu i palacza.

Około południa ukończono całkowicie uprzęgnięcie torów, zatarasowanych szczątkami zdruzgotanych wagonów pociągu osobowego i towarowego, z którym zderzył się fatalny pociąg nr. 1114.

Lokomotywa pociągu osobowego, jak wiadomo wpadła na trzy ładowane wagony towarowe, które stały na torze nr. 7.

Pierwszy z nich naładowany był wysoko drzewem, w którym lokomotywa ugrzęzła. Następny wagon z cegła szamotową przewrócił się na bok, trzeci również uległ rozbiciu. Węglarka lokomotywy została rozbita, brankard zgnieciony. W brankardzie znalezione zmasakrowane zwłoki kierownika pociągu i bagażowego.

Przy rozpoczynającym się zwalnianiu naczyń krwionośnych użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa prowadzi do regularnego wypróżnienia i obniża wysokie ciśnienie krwi. Zalecana przez lekarzy.

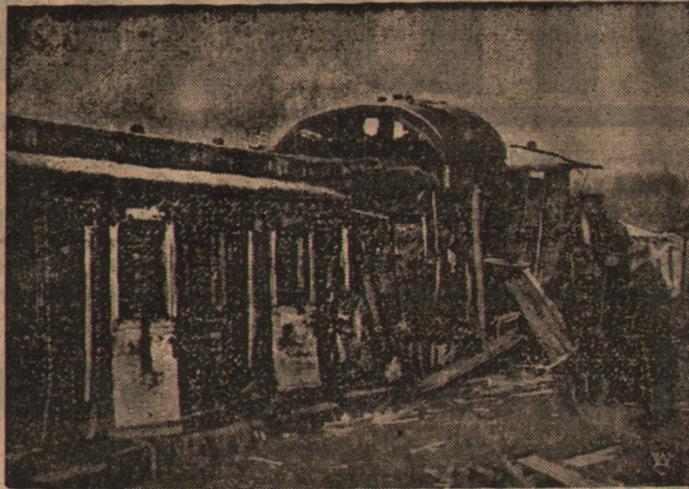
Jak Nankin walczy z rozpustą?

Burmistrz Nankinu Ma-Chao-Czun kazał zamknąć wszystkie dancingi w stolicy. Burmistrz uznał za zarządzenie za nieodzowne dla walki z rozpustą, szerzącą się w mieście wskutek napływu tysięcy kobiet bez zajęcia.

W wagonie trzeciej klasy — cztery przedziały zostały zgniecione przez wtłoczony w nie brankard. Tu najwięcej rannych i zabitych, przeważnie służby kolejowej, która tym

nów. Pomoc sanitarna działała szybko i sprawnie.

Śmierć na miejscu poniosło 6 osób. Natomiast ciężko rannych jest 28 osób. Są to ro-

Na zdjęciu widzimy rozbity wagon bagażowy i wagon osobowy

właśnie pociągiem jeździ zwykle z okolicy do pracy w Mysłowicach.

Wydobyte rannych spod gruzów było uciążliwe. Siekierami rabano deski wago-

botnicy kopalni myśłowickiej, zdążający na szychtę ranną, oraz pracownicy kolejni, udający się rannym pociągiem na swe posterunki pracy.

Katastrofalny pożar w zakładach „Książnicy-Atlas” we Lwowie

Przeszło 300.000 zł. strat - M. in. spłonęła wielka mapa katastralna Lwowa

W sobotę o godz. 12-tej wybuchł pożar w oddziale foto - mechanicznym w wielkich zakładach graficznych spółki akcyjnej „Książnica - Atlas” we Lwowie przy ul. Zielonej 20. Prawdopodobnie jeden z robotników ogrzewając na płomieniu gazowym płytę cynkową, która zanadto się rozgrzała, wrzucił ją przez omyłkę zamiast do wody, do nafty lub benzyny. Mimo, że pod ręką były 3 gaśnice i kran wodociągowy cynkograf stracił — jak się zdaje — panowanie nad sobą i zaalarmował robotników z sąsiednich sal. Tymczasem jednak pracownia stanęła w płomieniach, które rozszerzyły się wskutek eksplozji bańki z benzyną.

Pożar zniszczył całe trzecie piętro wraz z precyzyjnymi aparatami i przewrócił się na piętro czwarte, mieszczące introligatory, w której w tym momencie znajdowały się ogromne ilości książek. Robotnicy zdolali zbiec schodami na dół, ogień zaś strawił łatwo palne materiały, zwłaszcza papiery. Dopiero o godzinie 15-tej pożar został ugaszony. Szkody są olbrzymie. Na szczęście stropy, żelazo - betonowe nie dopuściły

do runięcia ciężkich maszyn cynkograficznych i introligatorskich.

Szkody w zniszczonym budynku wynoszą około 60.000 zł., w aparaturze i maszynach około 120.000 zł., w książkach około 40.000 zł. razem co najmniej 200.000 zł., przy czym cyfry te trudno ustalić w ciągu pierwszej godziny po pożarze.

W oddziale foto - mechanicznym „Książnicy - Atlas” znajdowała się przeznaczona do powielania wielka mapa

Plenarne posiedzenie Sejmu w środę

Plenarne posiedzenie Sejmu zwołane zostało na środę dnia 20. bm. na godzinę 16-tą.

Wielka wstęga „Polonia Restituta” na piersiach francuskich mężów stanu

Ambasador R. P. w Paryżu p. Juliusz Łukasiewicz udał się w sobotę osobiście na Quai d'Orsay i w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej udekorował francuskiego ministra spraw zagranicznych p. Belloc'a wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta”. Następnie ambasador Łukasiewicz udał się do ministerstwa wojny, gdzie również w imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej udekorował wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta” ministra wojny i obrony narodowej Francji p. Edwarda Daladier.

Kiepura w Sztokholmie Niebawem wróci do Krynicy

Po występie w Operze w Brukseli w „Tosce”, Jan Kiepura, żegnany owacyjnie przez belgijskich wielbicieli swego talentu wyjechał do Sztokholmu, gdzie go czekają dwa nowe koncerty. Na jednym z nich ma być obecny król szwedzki.

Następnie udaje się on do Kopenhagi, gdzie od 2 tygodni już bilety na koncert jego są wyprzedane.

Po tym tournée Kiepura zamierza powrócić na krótki odpoczynek w Krynicy.

Francja marzy o osiedleniu Żydów w koloniach choćby w Guyanie

„Le Petit Parisien” donosi, że w Ministerstwie Kolonii odbyła się konferencja, poświęcona projektowi osadnictwa żydów w koloniach francuskich. Po konferencji tej minister kolonii Moutet oświadczył:

Do kwestii osadnictwa żydów w naszych koloniach odnozę się bardzo przychylnie, ponieważ wiem, iż żydzi mogą stanowić poważny element kolonizacyjny. Dali oni znakomite dowody cech kolonizacyjnych na terenie Palestyny.

Minister zastrzegł się jednak, iż nie należy żywić zbyt wielkich iluzji co do możliwości masowego osadnictwa żydów w koloniach francuskich. Przykład palestyński wskazuje przede wszystkim na konieczność rozporządzenia odpowiednimi środ-

kami finansowymi. Poza tym w koloniach gdzie klimat pozwala na pracę Europejczyków, zasoby ziemi nie są już zbyt wielkie.

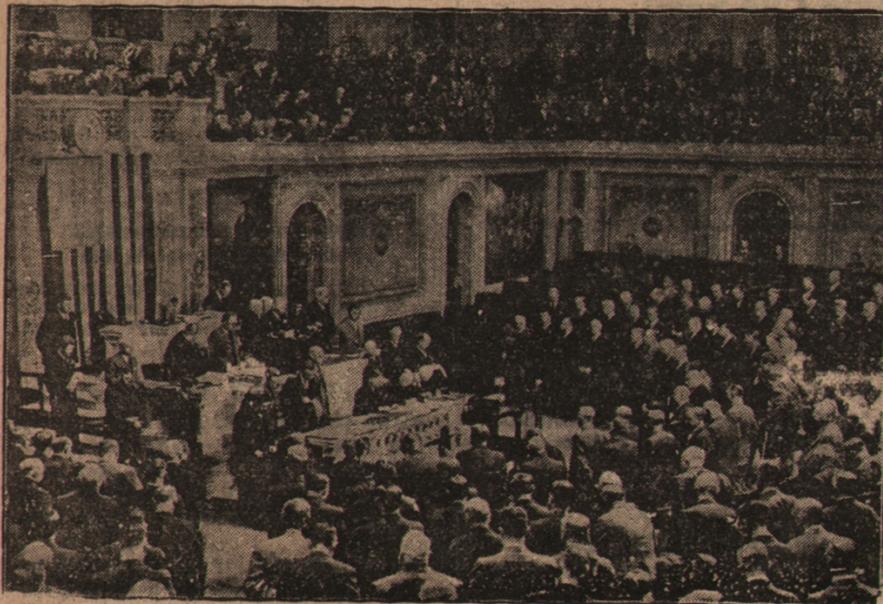
Trzeba także przede wszystkim dokonać wyboru kraju, w którym chce się przeprowadzać próbę kolonizacji. O ile chodzi np. o Madagaskar, to gubernator tego kraju zawiadamia mnie, iż skłonny jest przychylnie rozważyć projekt osadnictwa na tym terenie pod warunkiem, że będzie się miało do czynienia z osadnikami, popieranymi przez poważne organizacje i posiadającymi odpowiednio zapewnioną pomoc finansową. Poza tym terenem można jeszcze wziąć pod uwagę terytoria w Nowej Kaledonii, na Nowych Hebrydach, a nawet w Guyanie.

Kara śmierci za deprawowanie nieletnich uczennic

Moskwa, 17. 1. (PAT). Z Archangielskoje na Kaukazie donoszą: Nauczyciel Oloty oskarżony został na karę śmierci za deprawowanie nieletnich uczennic. Prokurator w mowie oskarżycielskiej wyszedł z założenia, że jeśli szkód-

nictwo traktuje się jako ekonomiczną kontrrewolucję i zwalcza się je karą śmierci, nie można postąpić inaczej z ludźmi zwyrodniałymi, którzy czynią z nich na najcenniejszy kapitał — dzieci sowieckie.

Ameryka uchwała neutralność

Na 15-tej z rzędu sesji Kongresu St. Złanoczonych uchwalono ustawę o neutralności tego państwa na wypadek jakiegokolwiek konfliktu zbrojnych państw innych kontynentów. Przeciwno ustawie głosowali i agitowali maklerzy giełdowi i dostawcy broni.

Inspekcja przez p. wicewojewodę Jurgielewicza Ośrodków Pomocy Bezrobotnym w stolicy

Na zdjęciu widzimy działkę z przedszkola Nr. 156 przy ul. Czerniakowskiej Nr. 123 przy smaczny obiedzie. W głębi p. wicewojew. Jurgielewicz, który dokonuje inspekcji. Akcja dożywiania dzieci w szkołach prowadzona jest przez Stołeczny Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży

Na zdjęciu widzimy lokal składnicy odzieżowej przy ul. Czerniakowskiej Nr. 131. Na fotografii moment segregacji obuwia dla bezrobotnych. Na stole obok widać zdezynfekowane i przygotowane do rozdania naczki odzieżowe dla bezrobotnych

Najbliższe zadania Ministerstwa Poczty i Telegrafów

Mowa Min. Kalińskiego w komisji budżetowej Sejmu

W swoim przemówieniu, wygłoszonym podczas obrad komisji nad budżetem Min. Poczty i Telegr. p. min. Kaliński oświadczył na wstępie, że wpływy preliminowane na 150.000.000 zł są zupełnie realne.

Wzrost wydatków tłumaczy różnicę inwestycji. W nadchodzącym roku budżetowym ministerstwo chce zrealizować jedno z najkapitałniejszych zadań inwestycyjnych, do prowadzić

KABEL TELEFONICZNY DO GDYNI

Jest to inwestycja bardzo kosztowna, ale kabel doprowadzony już jest do Torunia, tak że jest nadzieja, że w końcu kwietnia odcinek Warszawa — Toruń zostanie uruchomiony.

Dalej jednym z pierwszych zadań w roku przyszłym będzie

REWIZJA TARYFY POCZTOWEJ

Niejako półśrodkiem, który już w najbliższych tygodniach wprowadzi pewną ukrytą obniżkę, będzie sprzedaż przez pocztę papieru listowego z kopertą z wydrukowanym znaczkiem pocztowym.

Do każdej chaty dotrze listonosz

W kwestii listonoszów wiejskich p. minister podkreśla, że to zagadnienie zamierza się w najbliższych 4 latach doprowadzić do 100-procentowego wykonania, do objęcia zaś sięgiem doręczycieli wiejskich każdej wioski i każdej chaty w całej Polsce.

Co się tyczy sytuacji materialnej pracowników naszych i warunków pracy, to p. minister przyznaje, że rzeczywiście

warunki materialne personelu pocztowego są naogół ciężkie

P. wiceminister zapowiedział na plenum sejmu rewizję uposażeń, zapowiadając nową ustawę uposażeniową, która będzie wniesiona na przyszłą sesję Sejmu. Pracownicy nasi, mimo ciężkich warunków pracy i trudnego położenia materialnego, oddają się służbie z całym poświęceniem i gorliwością. Uważam za swój obowiązek tę prawdę podkreślić, oraz wyrazić naszym pracownikom z tego miejsca pełne uznanie.

Dłuższy ustęp poświęcił p. minister sprawie inwestycji Polskiego Radia. Nasuwa się tu sprawa pokrycia całego kraju siecią nowych radiostacji, względnie powiększenia mocy już istniejących. W tej chwili buduje się gmach dla radiofonii w Katowicach. Program nasz obejmuje rozbudowę dwóch stacji na Kresach Wschodnich, jedną prawdopodobnie w Baranowiczach, drugą na Wołyniu.

Co się tyczy podsłuchu, to p. minister stwierdza, że

podsłuchu nie ma

Te szmery czy trzaski, które panowie odczuwają wynikają z regulaminu ruchu obowiązującego telefonistkę. Telefonistka jest obojętna po dokonaniu połączenia przekonać się czy rozmowa przyszła do skutku, ewent. ułatwić porozumienie się w razie nie słyszalności.

Kategorycznie pragnę podnieść, że nie ma tu momentu podsłuchu treści rozmowy, tylko moment zbadania, czy rozmowa istnieje.

W sprawie budowy radiostacji nadawczej systemu „Hell”, chciałem krótko zaznaczyć, że budujemy w Radomiu nową stację nadawczą, która będzie miała system nadawania, o który chodzi p. Walewskiemu.

Była poruszona jeszcze sprawa domów

mieszkalnych dla pracowników pocztowych. Otóż przystąpiono w Gdyni do budowy dwóch bloków mieszkaniowych, jeden buduje się obecnie, drugi będzie w roku przyszłym zbudowany dla zaspokojenia głodu mieszkaniowego pracowników, którzy w bardzo trudnych warunkach urzędują w Gdyni.

Dyrektor naczelny Polskiego Radia, p. Starzyński zwraca uwagę że

radio ma swoje tajemnice i zagadki

na które my wpływu mieć nie możemy. Nie wiemy np., dlaczego stacja katowicka słychać znacznie dalej, niż to wynika z teoretycznych obliczeń. Zagadką jest, że np. w Syrlu najlepiej słyszana stacja jest War-

szawa. W naszej polityce inwestycyjnej idziemy przede wszystkim na rozbudowę techniczną stacji, musimy jednak myśleć i o gmachach. Istota zagadnienia radiofonizacji kraju leży nie w wysokości abonamentu, lecz w wysokości cen apartów radiowych, które u nas są zbyt wysokie. Kiedy bowiem w Polsce aparat dwulampowy kosztuje 170 zł, to w Ameryce aparat czterolampowy kosztuje 40 zł.

W końcu zabrał jeszcze głos dyrektor programowy Polskiego Radia p. Piotr Górecki, który scharakteryzował program naszych rozgłośni.

Na tym dyskusję zakończono. Komisja przyjęła budżet min. Poczty i Telegr. w drugim czytaniu w brzmieniu rządowym.

Senat uczcił pamięć ś. p. sen. gen. Popowicza

Piątkowe plenarne posiedzenie Senatu, poświęcone było debacie nad projektami ustaw, uchwalonymi ostatnio przez komisje senackie.

Na posiedzenie przybyli członkowie Rządu z p. premierem gen. Sławoj-Składkowskim na czele.

Po otworzeniu posiedzenia, marszałek Prystor wygłosił przemówienie, poświęcone pamięci ś. p. sen. gen. Popowicza. Przemówienia tego Izba wysłuchała stojąc, poczem przystąpiono do porządku dziennego

„Polska pieśń bohaterska“ na niemieckich ekranach

Premiera filmu polsko-niemieckiego w Berlinie

W obecności ambasadora R. P. w Berlinie Józefa Lipskiego, prezydenta Instytutu polsko-niemieckiego w Berlinie, rektora von Arnima oraz prezydenta Izby filmowej Rzeszy dra Lenicha i czołowych przedstawicieli kół filmowych, odbyła się w berlińskim „Ufa-Palace“ premiera filmu „Ritt in die Freiheit“ osnutego na

tle powstania z r. 1830. Film ten powstał przy współpracy polsko-niemieckiej. Zdjęcia batalistyczne dokonano przy udziale 5-go pułku ułanów w Ostrołęce.

Prasa niemiecka zamieszcza obszernie recenzje pod tytułami: „Polska pieśń bohaterska“, „Epos bohaterstwa polskiego“.

Wielka księżna rosyjska przegrała proces z państwem polskim

W sobotę zapadł wyrok w toczącej się od wielu lat sprawie hr. Natalii Brassowej, żony wielkiego księcia Michała, brata cara Mikołaja II, przeciwko państwu polskiemu o zwrot dóbr Ostrowy — Zagórze pod Częstochową. Dobra te należą obecnie do państwa i przedstawiają wartość kilku milionów złotych. Sąd Okręgowy w Częstochowie i Apelacyjny w Warszawie oddaliły powództwo hr. Brassowej na podstawie traktatu ryskiego, który przeniósł na państwo polskie własność wszelkiego mienia i wszelkich praw majątkowych, nadanych przez carów rosyjskich. Hr. Brassowa odwołała

się do Sądu Najwyższego, który ostatecznie orzekł, że majątki, nadane przez byłych carów rosyjskich, chociażby nadanie to nie miało charakteru politycznego, nie podlegają zwrotowi.

GŁOSY I ODGŁOSY

Demokracja zorganizowana

Nawiązując do myśli rzuconych przez p. Miedzińskiego podkreśla prof. W. Makowski w „Gazecie Polskiej“, że przyszedł czas na „demokrację zorganizowaną“. Trzeba się brać do zorganizowania społeczeństwa.

„Na tym tle — pisze — powstaje szereg nieporozumień, wielu jest bowiem ludzi wezwyczajonych do rutynicznego myślenia umiartymi kategoriami pojęć. Tym się wydaje, że dążenie do powszechności organizacji obywatelskiej jest nawrotem do form partijnego podziału,

wydaje się im, że ktoś w tę stronę wyciąga rękę i że oni mogą sobie pozwolić na gest wahania albo odmowy.

A tym czasem konsekwentnym krokiem na drodze realizacji założeń konstytucji w kwietniowej, opierającej państwo na harmonijnym współdziałaniu obywateli, jest właśnie ta zorganizowana demokracja powszechność obywatelską obejmująca.

Tę prawdę trzeba zrozumieć zarówno wówczas gdy chodzi o obronę jak i o budowę Rzeczypospolitej“.

W tygodniku „Naród i Państwo“ wystąpieniu p. Miedzińskiego poświęcono następujące uwagi:

„Teza p. Miedzińskiego — pisze „Naród i Państwo“ — jest słuszna, lecz jest niezupełna. Określa ona cel działania, lecz nie określa dostatecznie jego warunków. Tymczasem te warunki mogą mieć znaczenie decydujące. Tak więc podstawą każdej istotnie wartościowej akcji kompozycyjnej musi być, naszym zdaniem, poszanowanie wartości uczciwej i szczerzej myśli, jako naturalnego i koniecznego współczynnika uczciwego działania. Stąd też płynie konieczność przewyższenia i odrzucenia szeregu wygodnych w niektórych momentach lecz z gruntu fałszywych poglądów, jak np.: 1) że ideałem obywatela jest obywatel, bezmyślnie posłuszny, 2) że głupi i koniunkturalny uczestnik danej „kompozycji“ zawsze jest więcej wart dla Polski, niżeli rozumny i uczciwy zwolennik innej, 3) że mądrość polityczna może naprawdę polegać na konkurencyjnym zwalczaniu odmiennych kierunków działania politycznego przez ślepe przejmowanie dla celów demagogicznych odmiennych sposobów myślenia, niżby wynikało to z istoty i charakteru danej „kompozycji“ politycznej...

Stąd też na wstępie do okresu rekonwencji trzeba postawić sobie wymagania dosyć surowe, aby rezultaty osiągnąć drogą może znacznie mniej wygodną i szablonową, lecz mieć je trwalsze i lepiej spojone jedynym naprawdę wartościowym cementem życia publicznego, to jest cementem jasności i wartości dążeń ideowych“.

Oooczyja o Seimie

Prof. W. Komarnicki omawia w „Kurjerze Warszawskim“ pozycję ciał ustawodawczych w opinii publicznej.

„Zniszczony został ideał ustroju parlamentarnego, głoszony w roku 1929 w Filharmonii warszawskiej przez ówczesnego premiera, a późniejszego marszałka sejmowego, dr. Świątalskiego: parlament, złożony z samych s a x o n s, tj. posłów luzem chodzących i głosujących od przypadku do przypadku w zespołach formowanych pod wpływem przekonania, poszczególne przez tok dyskusji w parlamencie. Zresztą w praktyce dnia ideał ten wygląda inaczej, niż to sobie wyobrażał marszałek Świątalski.

Zrealizowaniem tych koncepcji są obecne izby ustawodawcze. Powszechna może być zgoda co do tego, że są one dalekie od szablonu ustrojowego organów, zwanych parlamentami. Sami twórcy ich na czele z b. premierami pp. Sławkiem i Kozłowskim uważali realizację swych koncepcji, jako eksperyment ustrojowy. Społeczeństwo ma możność eksperymentu ten badać krytycznie, nie można mu czynić zarzutu, jeżeli wypowiada sądy o tym, jak się ten eksperyment powiodł.

Do tych głosów krytycznych z zewnątrz dołączają się obecnie i głosy z wnętrza nowych izb: sami parlamentarzyści są niezadowoleni z wytworzonej sytuacji. Jest to chyba najbardziej przekonujący dowód, że eksperyment zawodził, że trzeba sprawdzić przesłanki, na których został oparty. Prędzej czy później sięgnąć trzeba będzie do zasad eksperymentu.

Każdy, kto ma pracę i zarabia, powinien pomóc bezrobotnym.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Zimowa

Sport i Kultura Fizyczna

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

W całym kraju walczą hokeiści o mistrzostwo

Toruń zdobywa mistrzostwo i wicemistrzostwo Pomorza hokeja na lodzie

W dniu 16 bm. meczem towarzyskim W K. S. Gryf Toruń — KS KPW Pomorzanie inaugurowano sezon hokejowy w Toruniu. Drużyna „Gryfu” wystąpiła w najsilniejszym składzie: Trenk, Dolecki, Garstecki; I atak: Karas, Osmański, Głowiński; II atak: Hosiński, Kirsz, Hejnowicz, K. S.

rozegrany został finałowy mecz o mistrzostwo hokejowe Pomorza pomiędzy miejscowymi klubami Gryfu i Pomorzanie. Mecz zakończył się zwycięstwem Gryfu w stosunku 3:0, poszczególne tercje 1:0 2:0 i 0:0. Sędziował p. Falkowski. Widzów zebrało się około 1000 osób.

Nowo upieczony mistrz Pomorza WKS „Gryf” Toruń

Stoją od lewej: Głowiński, Karas, Kirsz, Trenk, Osmański, Garstecki, Hejnowicz, Hosiński, Dolecki

KPW Pomorzanie grał w składzie osłabionym brakiem Kowalskiego, bramkarz toruński Wiro-Kiro, obrona Ratajczak, Kredziński, ataki: Zieliński, Świec, Nagel, Kalka, Hulanicki, Orzechowski. Początkowo tempo meczu było dość słabe i pierwsza tercja mijła bezbramkowa. W drugiej tercji Gryf zdobywa przez najlepszego zawodnika meczu Osmańskiego prowadzenie. Gra staje się żywsza i Pomorzanie w tym okresie zaprzęśli okazję wyrównania.

W trzeciej tercji tempo się wzmacnia. Solista Osmański jeszcze dwukrotnie przebija się przez słabą obronę Pomorzanie i podwyższa wynik do 3:0. Czwartą i ostatnią bramkę zdobył z ładnego strzału Głowiński.

Mecz rozpoczął się przemówieniem prezesa Pom. Okr. Zw. Hok. na lodzie, który utworzył turniej hokejowy o mistrzostwo Pomorza. Z zapowiedzianych drużyn nie przybyła Polonia Bydgoska i Sokół Grudziądz, które z powodów materialnych odwołały swój przyjazd. Boisko Pomorzanie na którym rozegrano mecz nie odpowiadało wymaganiom przepisom, jest za krótkie i wąskie. Zawodnicy nie mogą rozwinąć potrzebnej im szybkości.

W drużynie zwycięzców najlepiej wypadł Osmański, reszta przeciętna.

W drużynie pokonanych dobrze grał pierwszy atak, który chwilami umiał utrzymać równowagę w polu. Zawodzi jednak strzałowo pod bramką. Najsilniejszym był bramkarz „toruński Wiro-Kiro”.

W przerwie popisali się jazdą figurową mistrzowska para Pomorza pp. Kokotówna i Kowalski z Pomorzanie. Na uwagę zasługuje dobra forma p. Kokotówny.

KPW POMORZANIN BIJE II GRYP 4:1

W niedzielę przed południem Pomorzanie rozegrał mecz z II drużyną Gryfu, bijąc ją w stosunku 4:0. Bramki dla zwycięzców zdobyli Świec, Orzechowski, Ratajczak, Kowalski, dla pokonanych Grenda. Drużyna Pomorzanie wypadła znacznie lepiej, niż w dniu poprzednim.

GRYP I ROZGROMIŁ CHOJNICZANKĘ 6:0

Popołudniu o godz. 13 rozegrany został mecz pomiędzy drużyną KS. Chojniczanką z Chojnic, która jako jedyna drużyna zamiejscowa przybyła na turniej z miejscowym Gryfem. Mecz zakończył się wysokim zwycięstwem Gryfu w stos. 6:0, poszczególne tercje: 2:0 3:0 i 1:0. Gryf wystąpił w tym samym składzie jak na meczu z Pomorzanie. Mecz sędziował pp. Gonczewicz i Nagel. Widzów około 500 osób. Gryf rusza do ataku z niebywałym impetem i już w 1 minucie Osmański z przeboju uzyskał prowadzenie dla Gryfu. Po zmianie ataku I. Hejnowicz podwyższa wynik do 2:0. Goście za wszelką cenę starają się wyrównać co jednak wobec doskonałej gry trio obronnego im się nie udaje. W drugiej fazie gry Gryf w dalszym ciągu przeważa w polu i młody bramkarz gości broni z powodzeniem. Trzykrotnie jednak skapitulował przed strzałami Głowińskiego i Karasia. W trzeciej tercji pierwszy atak Gryfu po zdobyciu 6 bramek przez Karasia opuszcza boisko. Do końca meczu gra II atak, którego dzieli od I ataku przepaść.

Cała drużyna zwycięzców grała na średnim poziomie, wyróżnił się Osmański, który pokazał kilka wspaniałych solówek. Drużyna gości wypadła gorzej niż się spodziewano. W ataku nie było zrozumienia. Stosowano gre solową, która wobec twardej obrony i doskonałego bramkarza Gryfu musiała się skończyć fiaskiem.

GRYP I BIJE POMORZANINA 3:0

W niedzielę o godz. 17 na torze lodowym Miejskiego Komitetu WF i PW w Toruniu

Kokotówna i Kowalski

K. W. Pomorzanie

Mistrzowska para Pomorza w jeździe figurowej

Drugi mecz między „Wawelem” i „Legią” zakończył się zwycięstwem „Wawelu” 3:2 (1:2, 2:0, 0:0).

Mecz ten zdecydował o spadku Legii do klasy „B” okręgu krakowskiego.

MISTRZOSTWA HOKEJOWE LWOWA.

W sobotę wieczorem odbył się we Lwowie mecz hokejowy o mistrzostwo okręgu pomiędzy Czarnymi a Pogonią. Zwyciężył Czarni w stosunku 5:1 (1:0, 1:1, 3:0).

Czarni mieli bezapelacyjną przewagę nad przeciwnikiem.

REPREZENTACJA KATOWIC ZWYCIĘŻA MISTRZA TURNIEJU KRYNICZKIEGO.

Katowice, 17. 1. (PAT). Międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy reprezentacją Katowic a drużyną szwedzką Soedertalia wygrały Katowice w stosunku 2:1 (1:0, 0:1, 1:0).

Katowice wystąpiły z Kanadyjczykami Smithem i Thompsonem. Obie bramki dla Katowic zdobył Smith. Bramkę dla Szwedów uzyskał Thornberg. Pod koniec meczu Szwedzi uzyskali drugą bramkę, która nie została uznana przez sędziego.

AMERYKA NIE WEZMIE UDZIAŁU W HOKEJOWYCH MISTRZOSTWACH ŚWIATA.

Nowy Jork, 17. 1. (PAT). Angielski związek hokejowy, organizujący mistrzostwa świata w hokeju otrzymał depeszę, w której Ameryka odwołuje swój przyjazd do Europy. Ameryka nie weźmie udziału w mistrzostwach świata ani również nie przyjedzie na tournée po kontynencie. Jako przyczynę odwołania swego przyjazdu Amerykanie podają sprawę amatorów - Kanadyjczyków.

Wiedeń walczy z Toruniem w boksie

W dniu 23 lutego odbędzie się w Toruniu mecz reprezentacji tegoż miasta z reprezentacją Wiednia, a w dniu 25 lutego mecz Wiedeń — Lwów we Lwowie.

Mecz z Węgrami zostanie rozegrany w dniu 28 marca w Warszawie, a w dniu 30 marca odbędzie się mecz Poznań — Budapest w Poznaniu.

Zwycięstwo bokserów warszawskiej Legii w Wilnie

Wilno, 17. 1. (PAT). Rozegrany w Wilnie mecz bokserski między warszawską Legią a miejscowym A. Z. S. zakończył się nieznacznym zwycięstwem gości w stosunku 9:7.

Mistrzostwa Pomorza w koszykówce

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się w Toruniu mistrzostwa Pomorza w koszykówce o godz. 18.40 W. K. S. „Gryf” — K. S. Związek Strzelecki i o godz. 20 K. P. W. „Pomorzanie” — „Sokół” Toruń. Następny mecz odbędzie się 21 bm. o godz. 19.30 K. S. M. Toruń Mokre — K. P. W. „Pomorzanie”

na rozbijają się o twardą obronę Gryfu, a szczególnie o ostro grającego Doleckiego. Bramkarz Gryfu Trenk bronil w doskonałym stylu kilka ostrych strzałów. W trzeciej tercji Pomorzanie aż za wszelką cenę do uzyskania bramki honorowej walczy w tym okresie bardzo mocno lecz niezrozumienie ataku niweczy wyniki poszczególnych graczy. Tercja ta n. a. bezbramkowa. Gryf mimo wszelkich nie w. te podwyższył wyniku. Meczem tym zakończone zostały mistrzostwa hokejowe Pomorza. Mistrzem pozostał WKS Gryf, który inaugurował swój sezon hokejowy pięknym planem. W trzech rozegranych meczach atak strzelił 13 bramek nie tracąc żadnej. KS KPW Pomorzanie, który zdobył wicemistrzostwo Pomorza czyni po każdym meczu coraz to większe postępy. Jest to drużyna młoda, bardzo ambitna. W drużynie zwycięzców wyróżnili się Osmański a u pokonanych Zieliński. Bramkarz Pomorzanie „toruński Wiro-Kiro” bronil szczęśliwie.

NA TORACH HOKEJOWYCH WILNA.

Wilno, 17. 1. (PAT). Rozegrany w niedzielę pierwszy międzyklubowy mecz hokejowy pomiędzy KPW. Ogniskiem a AZS. zakończył się zwycięstwem Ogniska 3:1 (1:0, 1:1, 1:0).

MISTRZOSTWA HOKEJOWE KRAKOWA.

Kraków, 17. 1. (PAT). „Cracovia” rozegrała w niedzielę mecz w hokeju na lo-

Gryf wystąpił w najsilniejszym składzie. Pomorzanie natomiast usunął Kiedrzyński go z obrony wstawiając w jego miejsce Świeca. Obrona Pomorzanie na tym zyskała. Gryf od samego początku rusza w niebywałym tempie do ataku i już w pierwszej minucie po pięknej kombinacji pierwszej trójki ataku zdobywa dla Gryfu prowa-

Drużyna KS. KPW. Pomorzanie, która zdobyła wicemistrzostwo Pomorza

dzenie Głowiński, z dalekiego strzału. Gra chwilami przybiera na ostrości, w której dominują Nagel i Dolecki. W drugiej tercji Gryf podwyższa dzięki strzałom Głowińskiego i Osmańskiego wynik do 3:0. W tej tercji Gryf ma silną przewagę, lecz nie może jej uwidocznić cyfrowo. Ataki Pomorza-

dzie o mistrzostwo okręgu krakowskiego z „Sokołem”, bijąc go 8:1 (2:0, 5:1, 1:0) i mając przez cały czas zawodów bezwzględna przewagę.

Zwycięstwem tym Cracovia zapewniła sobie prowadzenie w tabeli o mistrzostwo okręgu krakowskiego.

Bokserzy Sokoła poznańskiego remisują z WKS Gryfem 8:8

Wczoraj w hali Palacu Sportowego rozegrane zostało spotkanie bokserskie między poznańskim Sokolem a miejscowym WKS Gryfem, zakończone wynikiem remisowym 8:8. Na meczu obecny był m. in. dowódca OK VIII gen. Thommee i inspektor armii gen. Bortnowski. Poszczególne walki przedstawiają się następująco:

waga musza: Gąsiorek (Sokół) wygrał na punkty z Mikołajczakiem (Gryf); waga kogucia: Janowczyk (S) remisuje z Grabowskim II (G); waga piórkowa: Pella (S) przegrywa wysoko na punkty z Krzemieńskim (G); w trzeciej rundzie Pella leżał do 8 na deskach; waga piórkowa (druga walka): Gorączniak (S) przegrywa z Igielnikiem; waga lekka: Igielnik (S) wygrywa z Gra-

bowskim I (niezasłużenie);

waga półśrednia: Maciejewski (S) wygrywa z Fabińskim (G). W trzeciej rundzie Fabiński, który górował nad przeciwnikiem przez cały czas walki, wskutek poślizgnięcia się upadł tak nieszczęśliwie, że uderzając głową o deskę, stracił chwilowo przytomność. Walki jednak nie przerwano i po pewnym czasie Fabiński, który przyszedł do siebie walkę dokończył.

waga średnia: Majchrzycki (S) remisuje z Weznerem;

waga półciężka: Rogowski (S) przegrywa z Leszczyńskim (G). Sędziował w ringu p. Lewicki. Widzów około dwa tysiące.

Szczegółowe sprawozdanie oraz zdjęcia z powyższego meczu ukazały się w jutrzejszym numerze.

Goplania inowrocławska bije Sokół Poznań 11:5

W sobotę bm. w Inowrocławiu rozegrany został towarzyski mecz bokserski pomiędzy Goplanią a Sokolem z Poznania. Mecz wygrała niespodziewanie Goplania w stosunku 11:5. Zawody sędziował p. Lek z Poznania. Widzów około 1000 osób. Zawodnicy wymienieni na pierwszym miejscu są z Goplani Inowrocławskiej.

Wyniki poszczególnych wag przedstawiają się następująco:

W wadze muzej Łada I remisuje z Gąsiorkiem.

W wadze koguciej Łada II remisuje z Janowczykiem.

W wadze piórkowej Marcysiak wygrywa na punkty z Gorączurakiem.

W wadze lekkiej Mrozowski przegrywa na punkty z Igielnikiem.

W wadze półśredniej Sobocki wypunktował Maciejewskiego.

Drugą walkę w wadze półśredniej Prerad wygrał na punkty z Danikowskim.

W wadze średniej Lewandowski remisuje z Majchrzykiem.

W wadze półciężkiej Zieliński zwycięża na punkty Royowskiego.

Mistrzostwa Polski w siatkówce męskiej

W piątek rozpoczęły się w Warszawie mistrzostwa Polski w siatkówce męskiej. Do tych zawodów zgłosiło się 10 drużyn z całej Polski. Drużyny te zostały podzielone na dwie grupy.

W skład pierwszej weszły: A. Z. S. Warszawa, YMCA Kraków, Sokół Piotrków, Jedność z Ostrowia Wielkopolskiego i W. K. S. Łódź.

W skład drugiej grupy weszły: Polonia Warszawa, K. P. W. Wilno, K. P. W. Katowice, Gryf Toruń i Sokół 2-gi Lwów.

Wyniki pierwszego dnia były następujące:

Sokół 2—Gryf 2:0, A. Z. S. Warszawa—Sokół Piotrków 2:0, K. P. W. Wilno—K. P. W. Katowice 2:0, W. K. S. Łódź—Jedność 2:0, Polonia—Gryf 2:1, A. Z. S. Warszawa—Y.M.C.A. 2:0, Sokół 2—K. P. W. Wilno 2:0, Sokół Piotrków—Jedność 2:0, Polonia—K. P. W. Katowice 2:0, Y.M.C.A.—W.K.S. Łódź 2:0.

Po pierwszym dniu prowadzą w pierwszej grupie A. Z. S. Warszawa przed YMCA Kraków, a w drugiej Polonia Warszawa przed Sokolem z Łowia i K. P. W. Wilno.

W 17-tą rocznicę wkroczenia Wojsk Polskich na Pomorze

Pamięci działacza niepodległościowego dr. Stanisława Piłatowskiego

18 stycznia to pamiętna dla Pomorza i dla całej Polski rocznica — 17-a z kolei — wkroczenia wojsk polskich na ziemię pomorską, rocznica najgłębszych, nigdy niezapomnianych wzruszeń i podniosłych radosnych wrażeń, dla tych wszystkich, którzy przeżywali te historyczne chwile.

Data 18 stycznia 1920 r. rozpoczyna triumfalny pochód ku morzu wojsk Rzeczypospolitej; ludność Pomorza, która przez półtora wieku o polskość tej ziemi nieubłagany toczyła bój z najeźdźcą, sztandary polskie zwiastujące kres niewoli i spełnienie najgorętszych pragnień kilku pokoleń witała w nabożnym niemal skupieniu.

Wzniosłych tych chwil i przeżyć, godnych pióra i pędzla genialnego artysty, nie odzwierciedlił dziennikarski artykuł. W inny też sposób pragnęlibyśmy uczcić dzisiejszą, siedemnastą rocznicę wkroczenia wojska polskiego do stolicy Pomorza.

Z faktu, że Pomorze nie zostało przyłączone do Macierzy drogą starcia zbrojnego z najeźdźcą, często osoby słabo orientujące się w historii tej ziemi, mylny wytykają wniosek, jakoby okres całego roku, dzielący chwilę oswobodzenia od zaborców innych ziem polskich, od dały 18 stycznia 1920 r., upłynął ludności polskiej Pomorza na spokojnym oczekiwaniu tego momentu, jako owocu akcji dyplomatycznej.

Wiemy, że było inaczej, że Pomorze nie tylko brało udział w tworzeniu siły zbrojnej na terenie Wielkopolski, ale tworzyło ją u siebie, wierząc, że tylko stwarzanie faktów dokonanych dać nam może granicę, gwarantującą przyszłej Polsce niezawisłość i mocarstwo.

W końcu grudnia ub. roku zmarł śp. Stanisław Piłatowski, długoletni działacz narodowy w Chełmży, który wraz z innymi w tym właśnie okresie za udział w przygotowaniu powstania uwieczniony został przez oddział grenszuczu osławianego Rossbacha i oskarżony o zdradę stanu.

Śp. dr. Piłatowski

Śp. dr. Piłatowski należał do dawnej patriotycznej generacji polskiej, która tak owocnie działała w czasie niewoli. Urodzony w Poznaniu w roku 1869, po ukończeniu gimnazjum Marii Magdaleny, studiował medycynę, a pod koniec seszłego stulecia osiadł jako lekarz w Chełmży, oddając siły swe i zdolności na użytek sprawy polskiej. Jako „wszechpolski agitator” jest stale pod obserwacją policji. Za wystawienie atestu lekarskiego rodzicom skatowanego w szkole pruskiej dziecka odsiada kilkomiesięczną karę w twierdzy w Wisłoujściu.

W czasie wojny światowej służył jako lekarz w armii niemieckiej.

W początku grudnia 1918 r., a więc jeszcze przed wybuchem powstania wielkopolskiego dr. Piłatowski wraz z innymi działaczami wchodził do powiatowej Rady Ludowej na powiat toruński. Jako komisarz powiatowy Rady otrzymuje zlecenie utworzenia Straży Ludowej, organizacji ściśle wojskowej. Przemawia na zgromadzeniach w Chełmży i w powiecie, przestrzega przed po-

kładaniem zbyt wielk. nadziei na obcej pomocy i nawołuje do masowego wstępowania do oddziałów Straży Ludowej. Liczą one w Chełmży w połowie stycz-

działności. Ś. p. dr. Piłatowski zostaje aresztowany a prokurator przy Sądzie Rzeszy w Lipsku wytacza przeciw niemu oskarżenie o przygotowania do o-

wojsk polskich do Chełmży, gdzie sam powitał je na rynku w imieniu społeczeństwa polskiego.

Akt oskarżenia o zdradę stanu tarannie i szczegółowo opracowany przez prokuraturę, jest dokumentem niezmiernie charakterystycznym. Stwierdza on ponad wszelką wątpliwość na podstawie drobiazgowych danych zebranych przez pruskie władze śledcze, że społeczeństwo polskie rwało się do czynu zbrojnego, do zrzucenia jarzma niewoli i jedynie karne podporządkowanie

Wojsko Polskie na Rynku Staromiejskim w Toruniu

nia około 500 osób a drugie tyle w powiecie.

Zbrojne starcie z oddziałem grenszuczu, dowodzonym przez Rossbacha w dniu 28 stycznia 1919 r., kładzie kres tej

derwania „części państwa od Rzeszy i przyłączenia ich do Państwa Polskiego”.

Zwolniony za wysoką kaucją z aresztu śledczego, doznał się śp. dr. Piłatowski radosnego dnia wkroczenia

się poznańskiej Radzie Ludowej było przyczyną, że na chwilę wyzwolenia trzeba było czekać aż do 18-go stycznia 1920 r.

Wykrycie nowej sensacyjnej afery dewizowej w Gdyni

Przemyt pieniędzy w wydrażonych nogach leżanek

Od kilku dni Gdynia poruszona jest nową, na wielką skalę zakrojoną aferą dewizową, w której zaangażowane są żydowskie koła czarnogieldziarskie prawdopodobnie z całej Polski. Rzecz wygląda w ten sposób, że istnieje cała szeroko rozgałęziona organizacja przemytnicza, mająca główne oparcie w Gdańsku i filię w Gdyni, której zadaniem jest masowy, nielegalny wywóz dewiz z kraju zagranicę. Na razie znane są następujące szczegóły:

Pewien stolarz w Gdyni otrzymał od jednego z kupców żydowskich z ul. A-

brahama zamówienie na nogi do leżanek, przy czym nogi te polecił wewnątrz wydrążyć. Sprawa wydała się stolarzowi podejrzana, wobec czego wykonywując zamówienie jednocześnie złożył meldunek o tym kompetentnym władzom. Na podstawie doniesienia zarządzone ścisłą obserwacją na granicy polsko-gdańskiej z poleceniem ścisłego badania zwłaszcza przewożonych z Gdyni do Gdańska mebli.

Po pewnym czasie organa kontroli skarbowej na punkcie granicznym w Kolibach istotnie poczyniły sensacyj-

ne odkrycie. W jednej z przewożonych leżanek znaleziono mianowicie w wydrążonych nogach zwijki banknotów szwajcarskich na ogólną sumę 5 tysięcy franków szw. Przemytną walutę oczywiście skonfiskowano i natychmiast wszczęto energiczne śledztwo.

W wyniku przeprowadzonej u kupców żydowskich w Gdyni na ul. Abrahamowa rewizji, wykryto przygotowane do przemytu waluty obce na sumę około 200 tys. złotych. Pieniądze te były częściowo pomysłowo ukryte w wydrążonych obcasach butów. Całą znalezioną kwotę zajęto, a pięciu kupców żydowskich, bezpośrednio zamieszanych w aferze aresztowano i osadzono w więzieniu śledczym w Wejherowie.

Dalsze szczegóły śledztwa jak i nazwiska aresztowanych trzymane są ze zrozumiałych względów w tajemnicy. Afera zatacza coraz szersze kręgi.

Nie zaznają w zimie głodu bezrobotni jeśli każdy złoży ofiarę na Pomoc Zimową.

Ponury skrytobójczy mord w Bydgoszczy

B. „ksiądz narodowy” zasztyletował młodego sportowca i zranił dwóch jego towarzyszków

Bydgoszcz wstrząśnięta została wczorajszej niedzieli wiadomością o ponurej skrytobójczej zbrodni, jaka miała miejsce w nocy z soboty na niedzielę w godzinach rannych.

Około godziny 2 nad ranem z restauracji Bahra przy ul. Nakielskiej wyszło trzech gości. Wychodzący napadnięci zostali przez 25-letniego Józefa Przechockiego (ul. Nakielcka 39), który rzucił się na nich ze sztyletem w ręku. Zbrodniarz zadał wychodzącym szereg pchnięć sztyletem, kładąc na miejscu trupem młodego sportowca, członka

drużyny piłkarskiej Sokola, 20-letniego Karolewicza, zam. przy ul. Nakielskiej 165. Ponadto zbrodniarz zranił ciężko 24-letniego Jana Muszala (Wilejska 23) i Józefa Gładkowskiego (Wgórze 23).

Ciężej ranny Muszał znajduje się w lecznicy powiatowej. Rany zadane Gładkowskiemu okazały się na szczęście niezbyt groźne.

Po dokonaniu straszliwej zbrodni, Przechocki wszedł z powrotem do restauracji, gdzie go aresztowano.

Tło zbrodni jest chwilowo nieznane. Według wszelkiego prawdopodobie-

stwa zabójstwo było aktem zemsty ze strony Przechockiego i było następstwem nieporozumienia, wynikłego w ciągu nocy spędzonej na zabawie.

Potworny zabójca Józef Przechocki był w swoim czasie „księdzem” narodowym i czynnym działaczem jednej ze sekt religijnych.

Potworne zabójstwo wywołało w Bydgoszczy zrozumiałe poruszenie. Ofiarą mordu, 20-letni Karolewicz, powołany miał być wkrótce do wojska.

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY
W dalszym ciągu na całym obszarze Polski mroźno przy pogodzie słonecznej.

KALENDARZYK

Poniedziałek, 18. 1. Piotra
Wtorek, 19. 1. Henryka

Z miasta

— **Osobiste.** Dotychczasowy dyrektor Państwowych Zakładów Przemysłowo - Zbożowych w Bydgoszczy, radca miejski p. kpt. Emil Kalita — objął ponownie zajmowane stanowisko kierownika PZPZ.

— **Cyklista pod kołami samochodu.** Na ul. Kujawskiej w Bydgoszczy najechany został przez samochód osobowy 24-letni Jan Zalewski, mieszkaniec Lisewa powiatu inowrocławskiego. Samochód najechał na cykli stę z tyłu, Zalewski odniósł tak ciężkie rany, iż odwieźć musiano go do lecznicy.

— **Nieszczęśliwy wypadek podczas pracy.** Zatrudniony w fabryce mebli Pfeferkorna 47-letni Bronisław Władysławski uległ przed wczoraj nieszczęśliwemu wypadkowi podczas pracy, kalecząc sobie rękę. Ofiarę wypadku opatrzone w Szpitalu Miejskim.

Zebrania — Odczyty

— **Towarzystwo Kupców w Bydgoszczy.** We wtorek dnia 19 bm. o godz. 20 odbędzie się w sali Resursy Kupieckiej zebranie członków Towarzystwa Kupców, na które przybędzie poseł na Sejm, prezes Zw. Tow. Kupieckich Marchlewski.

— **Tow. Oświatowe „Lech“.** Zebranie plenarne w poniedziałek dnia 18 bm. o godz. 20 w lokalu p. Mellerowej przy Placu Piastowskim. Na porządku dziennym m. in. referat p. mgr. Rekowskiego pt. „Polska kolejka górską na Kasproy Wierch“. Goście i Sym patyków Towarzystwa naszego serdecznie zapraszamy.

— **Tow. Gimm. Sokół III.** Walne zebranie gniazda odbędzie się we wtorek dnia 19 o godz. 19.30 w sali „Pod Lwem“ ul. Marsz. Focha

W rocznicę oswoobodzenia Bydgoszczy

Z okazji rocznicy oswoobodzenia miasta Bydgoszczy, przypadającej na środę, dnia 20 stycznia 1937 r., odbędzie się w tym dniu w kościele farnym o godz. 10. rano nabożeństwo dziękczynne, na które proszę wszystkich przedstawicieli władz, urzędów, oraz społeczeństwo bydgoskie.

Prezydent miasta: (—) L. Barciszewski.

Walne zebranie piłkarzy pomorski

W Bydgoszczy odbył się wczoraj, w niedzielę 17 bm. Joroczny walny zjazd delegatów Pomorskiego Okręgu Zw. Piłki Nożnej. Zjazd zgromadził reprezentantów prawie wszystkich klubów związkowych, oraz liczną rzeszę piłkarzy i działaczy piłkarskich z większych ośrodków.

Obrodam przewodniczył przedstawiciel P. Z. P. N. p. kpt. Nikolski z Warszawy.

Sprawozdanie z przebiegu zebrania podamy w jednym z następnym numerów naszego pisma.

Ze studia bydgoskiego

W poniedziałek, dnia 18 bm. o godz. 18.20 odbędzie się aktualna pogadanka w związku z oswoobodzeniem Pomorza w opracowaniu p. Słody.

Wrażenia teatralne

BESSIE

Komedia w 4 aktach Eugeniusza Fiolanda.

Prapremiera w Bydgoszczy.

Pierwsza ta, zaczerpnięta z życia yan-kesów sztuka Polaka z Ameryki — Eugeniusza Fiolanda miałyby wartość ciekawego dokumentu środowiska, obyczajów, wierzeń i nastawień ludzi bądź co bądź dla nas egzotycznych, oglądanych wystraszonym wzrokiem postronnego obserwatora, gdyby autor nie ułatwił sobie, z szlachetnych zresztą pobudek — zadania zbyt powierzchownym potraktowaniem tematu, zbyt schematycznym skonstruowaniem świata i cieni. Amerykańskie aspekty Fiolanda są raczej wymyślone, nie umiejscowione ściśle w terenie, „kosmopolityczne“, to też dadzą się bez trudu przesczeplić na każdy grunt, dostosować równie dobrze do Albanii jak i do Portugalii, lub innego państewka południowo-afrykańskiego.

Ujęte kontrastowo posłużyły autorowi za podkład do tem silniejszego wyudatnienia lejtmotywu, którym jest niespożyta siła żywiołowej, nie wymędrkowanej, instynktownej etyki, zdolnej wywieść z manowców zła i przywrócić życiu człowieka — zdawałoby się — dlań straconego. Uzdrowiająca tę moc reprezentuje proste dziewczę z ludu, czarująca siostrzyca „Myszy kościelnej“ — Bessie, która znalazła się w środowisku wielkomiastowym, zderzonym przez moral insamity, przystosowała się wkrótce w zacisze pogody, harmonii, wzajemnego zrozumienia i spójni, urosła w żarliwą samarytanę, w dobrą wrótkę biednych płazów, duszących się w stęchłej atmosferze zakłamania i złej woli, przedzieli nieuleczalnych

Dzień w Bydgoszczy

Poniedziałek, dnia 18 stycznia

Ostatnie obchody gwiazdkowe

„GWIAZDKA“ POCZTOWCÓW

Wśród licznych obchodów gwiazdkowych urządzonych w r. bieżącym w Bydgoszczy — wymieniać należy piękną uroczystość Zw. Niższych Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów. Obchód ten zgromadził przed kilkoma dniami w salach p. Szalonka przy ul. św. Trójcy zgórą 1.000 pocztowców, oraz ich rodzin.

Na obchód gwiazdkowy przybyli pp. dyrektor Okręgu P. T. inż. Kozubek, nac. wydz. ogólnego Wojciechowski, nac. I Urzędu Poczty, Retz, nac. II Urz. Poczty, Stryzyski, ks. Klimacki i in.

Uroczystość zagał prezes Związku p. Zieliński, po czym nastąpiły popisy działy.

W drugiej części krótkie przemówienie okolicznościowe wygłosili pp.: dyr. Kozubek, nac. Wojciechowski, ks. Klimacki i in., składając pocztowcom najlepsze życzenia pomysłności w nowym roku pracy.

Na zakończenie odegrano jasełka polskie, wieczorem zaś odbyła się wspólna zabawa towarzyska pocztowców i ich rodzin.

Na szalach Semidy

Nie znosi policjantów

Są ludzie, których sam widok policjanta doprowadza do pasji. Ansa ta ma najczęściej głębsze przyczyny i to z reguły niemiłe. Poprostu w większości wypadków z postaciami policjanta łączy się wspomnienia przykrych chwil przeżytych „z okazji“ zastawu postanowieniami kodeksu karnego lub z samą „władzą“. Kwestią psychologów w rodzaju Freuda jest badać te psychiczne „urazy“ nerwicowców i ludzi nerwowych wogóle — nas obchodzi w tej chwili pan Bernard Bzdawski, 23-letni ślusarz, który wpadł w złość na sam widok policjanta podczas najlepszej, bo mocno alkoholem wzmożonej zabawy. W wstępie stwierdził trzebia, iż Bzdawski należy do ludzi niekaranych, to też trudno stwierdzić, dlaczego mundur policjanta stanowi dlań czerwoną płachtę. Wytrwałszych psychologów należałoby odesłać do badań przeszłości przed-

OBCHÓD GWIAZDKOWY HANDLOWCÓW

Onegdaj odbył się obchód gwiazdkowy Zrzeszenia Absolwentów Szkół Do kształcących Zawodowych Kupców w Bydgoszczy, który przyczynił się do wzmożenia spójni rodzinnej między kupiectwem, a młodymi handlowcami.

Obchód zaszczytliwi swą obecnością przedstawiciel samodzielnego kupiectwa w Bydgoszczy p. Jan Pilaczyński, oraz serdeczny przyjaciel i opiekun młodzieży handlowej, dyrektor Gimnazjum Kupieckiego p. mgr. Witek. Obaj panowie w serdecznych słowach zwrócili się do skupionych wokół jarzącej się choinki członków zrzeszenia, podkreślając znaczenie obchodu wigilijnego, oraz życząc młodzieży pełnych owoców ich pracy przygotowawczej nad zdobyciem w przyszłości stanowiska kupieckiego.

Po odśpiewaniu kilku kołęd — zjawili się na sali ku ogólnej radości zebranych „gwiazdor“, obdarzając uczestników wieczoru upominkami.

ków p. Bzdawskiego, z zaleceniem uwzględnienia wszelkich przejawów dziedziczności.

Dziwne swoje skłonności „urazowe“ zdradził Bernard Bzdawski podczas jednej z październikowych zabaw w Bydgoszczy. W chwili, gdy do sali wszedł st. przed. P. P. Ludwik Kowalski, by służbowo skontrolować przebieg zabawy — Bzdawski wszczął z nim awanturę, uderzając przedstawiciela władzy pięścią w twarz. Po tym zajściu Bzdawski zrezygnować musiał z weselnej zabawy, a ponadto zasiadł w dniu wczorajszym za czyn swój na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego.

Rozprawa zakończyła się wyrokiem skazującym Bzdawskiego na pół roku więzienia z warunkowym zawieszeniem wykonania kary.

Samowolne „inkaso“ jest zabronione

22-letni robotnik Bolesław Rabczak, zatrudniony u rolnika Nikodema Chudzińskiego w Kowalewie — wypowiedział w swoim czasie pracę, przy czym pracodawca nie zdołał wypłacić mu pozostałej należności w kwocie zł. 16. Gdy rolnik obiecał dopiero za kilka dni uiszczyć należność — Rabczak dobiegł do rzecznika Czajkowskiego, który był winien Chudzińskiemu pewną kwotę, usiłując wierzytelnością swą podjąć

Gdy rzeźnik zażądał pisemnego zezwolenia rolnika — Rabczak bez namysłu „sprotkował“ odpowiednio upoważnienie, podpisując je pięknie imieniem i nazwiskiem rolnika.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, który sprawę tę wczoraj rozpatrywał, skazał samowolnego inkasenta własnej wierzytelności za fałszerstwo na 6 miesięcy więzienia. Wykonanie kary zawieszono skazanemu na przeciąg 3 lat.

zeniem minorum gentium łąco się z niem upora i prerafasonuje na wzór i podobieństwo własnych upodobań, co prawda zdrowych, rozumnych i szlachetnych. Nasuwa się mimowoli pytanie, czy i Bessie nie jest tknięta daltonizmem moralnym... in plus. Dyktatura cnotliwosci tej „panny do wszystkiego“, której ulega z pokorą i potulnością, zadziwiająca nawet w „kraju wszelkich możliwości“ gromadka najniebezpieczniejszych istotek, zahacza o bajk; dla grzesznych, dorosłych dzieci. O ile dzielna, prawna, mądra i energiczna Bessie zyskuje sobie pełną naszą sympatię, o tyle sposób demonstrowania nam walorów jej ciężzyny moralnej niecierpliwi z lekka banalnym uchwytem.

A tylko nie o to chodziło autorowi? Może najwzyczajniej w świecie chciał uraczyć zwątrobiały dziś zjadaczy chleba (z coraz bardziej skąpą omastą) beztróskim weselem, wyznienić na przeciąg kilku godzin z wnętrzą naszych fraszunek opowieścią o przemitym dziewczęciu, które wykradziła aniołom urok i słodycz serca a biesom-wigor i przemysłność, niesie dary te szarakom ku ich opamiętaniu i przypomnieniu, iż żyć warto, tylko inaczej. Jeśli tak, to przynajmniej należy, iż Fioland zamierzenie swe osiągnął w pełni. Catość podana bez cienia zdawkowego, płytkiego moralizatorstwa, wzrusza i bawi szczerym, niewymuszonym humorem, koł zniewałającym uśmiechem „pięknodułcha“, wtajemniczonego w posłannictwo etycznej człowieka, posługującego się w zawyłym labiryncie zbłądzeń ludzkich i busola serca i rozumu. Jest w tej sztuce ujmująca świeżość nastroju, której trudno się oprzeć. Toteż widownia reagowała czynnie na ten właśnie walor komedii. Rzecz z doskonałą napisaną teatralnością, szereg scen żywych, sprytnych, niezawodnych, bardzo dobrze

TELEFONY

- Pogotowie pożarowe 96.
- Pogotowie ratunkowe 26-15.
- Straż Pożarna 26-16.

DYŻUR APTEK.

— Dyżur nocny aptek do dnia 24 b. m. włącznie pełnia: Apteka przy Bielawach, ul. Gdańska 91, tel. 14-67, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, tel. 32-04 i Apteka Staromiejska, ul. Długa 39, tel. 3300.

Z TEATRU MIEJSKIEGO

Dziś, w poniedziałek, wtorek, czwartek piątek i sobotę święci triumfy „Zakochana królowa“ — przepiękna operetka Brodzkiego z p. Gabrieli w roli tytułowej na czele świetnego zespołu pod batutą p. Kuczery i w reżyserii M. Domoślawskiego.

Ceny o 50 proc. niższe obowiązują na nieodwołalnie ostatnie przedstawienie operetki „Polska krew“, które się odbędzie w środę, dnia 20 bm. w radosną rocznicę wkroczenia wojsk polskich do naszego miasta. Będzie to jednocześnie pożegnalny występ Kseni Grey.

Bilety są już w przedsprzedaży.

KINA:

- ADRIA: „Złoty skarb“ i nadprogram.
- APOLLO: „Kusicielka“ i „Wróg kobiet“ — komedia w kolorach.
- BAŁTYK: „Pat i Patachon jako bezrobotni“ oraz „Pościg za cieniem“.
- KRYSTAL: „W blasku słońca“ z Janem i Keturą i liczne ciekawe dodatki.
- MARYSIENKA: „Serce ze stali“.
- REWIA: „Piekiel“ i „Człowiek, który rozbił bank“, ponadto popisy sceniczne.

Komunikat Komitetu Obywatelskiego do walki z bezrobociem

W prasie miejscowej ukazały się niejednolite cyfry, odnoszące się do wyników finansowych wenty urzędowej w dniu 8 grudnia 1936 r. na rzecz pomocy dla bezrobotnych. Wobec tego podaje poniżej Miejski Komitet do walki z bezrobociem właściwe wyniki tej wenty:

Ze sprzedaży losów podczas wenty uzyskano brutto kwotę	2.207,48 zł
Zamiast fantów na loterię uzyskano w gotówce	1.686,67 zł
Z bufetu uzyskano brutto kwotę	500,— zł
Razem	4.394,15 zł

Od powyższego wpływu brutto odchodzi wydatki pokryte z tych wpływów na ogólną kwotę (w tym 270,90 zł. na zakup fantów)

	398,20 zł
pozostaje zysku:	3.995,95 zł

Oprócz wydatków pokrytych z wenty poniósł Zarząd Miejski wydatki na ogólną kwotę: w tym 300 zł na koncesję loteryjną)

Przewodniczący Komitetu:
(—) L. Barciszewski,
Prezydent miasta.

rzeczywisty zysk z wenty wynosi zatem: 3.567,63 zł

Komitet nadmieniam przy tym, że Sekcja Bufetowa oprócz uzyskanej kwoty 500 zł z bufetu zebrała ponadto 100 fantów, które przekazane zostały Sekcji Loteryjnej.

Miejski Komitet przekazał dalej z powyższej kwoty na podstawie uchwały Sekcji finansowo-rozdzielczej do Powiatowego Komitetu do walki z bezrobociem na powiat bydgoski kwotę 460,— zł jako 25% udział w dochodzie netto z rozsprzedaży losów na loterię i to za fanty zebrane w powiecie oraz za współudział powiatu w rozsprzedaży losów.

Przewodniczący Komitetu:
(—) L. Barciszewski,
Prezydent miasta.

szkodników, pasorzytów, gryzoniów na cztery wiatry, wyprowadzi z nor znikane przyziemnym żerowaniem dusze na szeroki uślońeczony trakt piękna, prawdy i dobra — słowem mała ta czarodziejka dokona cudu odrodzenia i uczłowiczenia skarlówaciałych bezwola i daltonizmem moralnym kreatur.

Zbożna tendencja utworu, świadcząca o pociągającym optymizmie życiowym autora i jego płomiennym wierze w człowieka, w ostatnie zwyczajowo kryjącego się w nim elementy etyki nad zwierzęcością — miałyby bardziej przekonującą wymowę, gdyby Fioland nie uprosił sobie zagadnienia szablonowym, naiwnym uchwytem zarówno fabuły, jak i poszczególnych figur komedii. Przypatrzmy się im bliżej. Z jednej strony same potwory, zatacające się w bezpardonowym egoizmie, w rozbieżnościach i scysjach niehamowanych nawet dla pozoru instynktów, z drugiej — anielica obrazkowa wzorowa. Zgnilemu, zbyt czarnym węglem odrysowanemu światu kokot, półgłówków, obelśnych starzejących się erotomanów, kochanków o narowach eutenerów et tutti quanti — przeciwstawia autor dziewczynę, obdarzoną przerosłem sumieniem, impulsywną, niewyrozumianą etyką, energiczną i bystrą, uodpornioną laskawym zrządzeniem losu na wszelkie podłości i nikczemności. Zgóry wiadomo, że rozłoży niecnotę na obie łopatki.

Bessie nie przeżywa żadnych konfliktów nie wstrząsa ją żadne namilności prócz jednej — czynienia ludziom dobrze. Nie zdobywa mocy charakteru w walce z sobą, czy w starciu z godnym jej i równym przeciwnikiem, który z woli autora rejteruje z „ringu“ w sposób najmniej dziwny. Poprostu przysłała na świat z organiczną zaletą. Mała, do czynienia z o-

rozplanowana akcja mimo kilku przydługich epizodów — zdradzają w debiutancie pisarza o niemałym talencie dramatycznym, który ma coś do powiedzenia.

Co się tyczy samego przedstawienia, to cechowała je pieczołowitość, z jaką odniesiono się do tworzenia i do oceanu. Reżyser p. Korecki nadał widowisku bieg składny i kształtny. Dekoracje p. Hawrylikowicza nowoczesną stylizacją, odzwierciedlały dobrze toż komedii. P. Paszkowska rolę tytułową odegrała con amore. Nasyciła ją wdziękiem dziewczęcym, ciepłem kobiecości i dzielnością życiową jednostki odważnej, zdecydowanej i zdobywczej, zwracając ogólną uwagę grą przemysłną a przy tym pełną werwy i przejęcia. P. Michalska przestroszyła się w rozkoszną Florę. W młodej tej aktorce kotłuje się żywiołowy talent. Jej rozkapryszony podłotek przekonywał celnością obserwacji i umiejętnością uwewnętrzniania odruchów narastającej, nieuporządkowanej jeszcze jaźni. P. Halmirska była bardzo interesująca w typie „niezrozumiałej“ przez męża kobiety, szukającej ciepła stale poza ogniskiem domowym. Z tej też racji unikał również domu niezawodny jak zwykle p. Dytrych, znoszący determinacyjnie dół wszystkich mężów. P. Szyndler „zajwanił“ smaczego w rysunku i zabawnego szesnastolatka. P. Połowski ucieleśnił świetnie postać próchniejącego adonisa, ujawniając rolę tą szerokie możliwości odwończe. Bokser p. Serwińskiego miał w sobie „krzepę“ fizyczną przy jednoczesnej atrofii charakteru. Na pochwały zasłużyli również pp. Hermanowa, Szabela-kówna, Jaglarz i Nowakowski, którzy nie lekceważąc ról epizodycznych, uwydatnili całkowicie ich dopełniający akcji sens. Publiczność znała i była pełna swe zadowolenie hurasaniem oklasków. (ca.)

Kolej wzywa podróżnych do walki z „frachciarzami“

Zliberalizowanie przepisów, dotyczących bagażu ręcznego w dniu 1-ym stycznia ub. r., kiedy to istniejące dotychczas maksimum bagażu ręcznego na głowę ustalono na 25 kg. zostało zastąpione miarą „przestrzenną“, zezwalającą na zabranie bagażu ręcznego w ilości, zapelniającej półki nad miejscem do siedzenia i spód pod ławkę, zajęta przez podróżnego, przyczyniło się do awanturniczych przewoźników, którzy pod pozorem postać bagażu ręcznego...

Z liberalnego przepisu, nie przewidującego wyraźnej granicy maksymalnej w kilogramach, skorzystali zawodowi przewoźnicy towarów, zwani „frachciarzami“, którzy, jadąc za niżkowymi biletami, ważnymi na 10 przejazdów t. zw. abonamentowymi, trudnią się regularnym przewozem wielkich mas cenniejszego towaru, lokowanego pod opieką przygodnych i uczynnych podróżnych w całym pociągu, w różnych przedziałach i klasach.

W ten sposób przewożone bywają przez jednego frachciarza towary w wielkiej ilości, przy czym korzysta on na stacji załadunku i wyładunku z pomocy liczących towarzyszy, lokujących i usuwających towar.

Przeciwstawienie ze strony zarządu kolejowego, który ponosi szkodę z nieopłacenia właściwych stawek bagażowych lub towarowych, napotyka na trudności, gdyż inni podróżni, jadący z frachciarzami, sądząc, iż wyrażają dobrą przysługę towarzyszom podróży, przyznają się chętnie do nieswojego bagażu.

Ponieważ chodzi tu o zmniejszenie dochodów Skarbu Państwa w celach zysków osobistych, zarząd kolei zwraca się do wzywania pasażerów z apelem i przestroga, by powodowani zbytnią grzeszczoność w stosunku do towarzyszy podróży nie utrudniała kontroli pociągowej ujawniania niedozwolonego procedury frachciarzkiego. Kolej

przystąpiła już do energicznego rozprawienia się z tą zwyrodniałą formą przewozu, przy czym intencją kolei jest niecofanie liberalnego przepisu o rozmiarze bagażu ręcznego, pożytecznego dla ogółu podróżnych, natomiast usunięcie powstałych na tym tle jaskrawych nadużyć.

Wielka wieczornica taneczna Polskiego Radia

na Pomoc Zimową

Jeden ze słuchaczy nadesłał do Dyrekcji Programowej Polskiego Radia interesujący projekt urządzenia w bieżącej, w karnawale wielkiego wieczoru muzyki tanecznej, który pozwoliłby zorganizować, zwłaszcza na t.

zw. zapadłej prowincji, w tym dniu szereg zabaw tanecznych, wieczorków tańczących i t. p. Caikowity dochód z tych zabaw radio słuchaczy proponuje przeznaczyć na Fundusz Pomocy Zimowej Bezrobotnym.

Ciekawą i pożyteczną inicjatywą zbiegła się szczęśliwie z zamierzeniami Dyrekcji Programowej, która również nosiła się z myślą nadania takiej audycji i w rezultacie, w sobotę, dnia 30 stycznia, połączone rozgłoszenie polskie nadawać będą, poczynając od 19.45 aż do 1.00 w nocy muzykę taneczną w wykonaniu czterech zespołów, a mianowicie: Małej Orkiestry P. R., pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego, Kapeli Ludowej pod dyr. Peliksa Dzierżanowskiego, Wileńskiej Orkiestry Salonowej i Orkiestry Tadeusza Sedyńskiego ze Lwowa. Ponadto udział wezmą „Czwórka radiowa“ i refreniści.

Audycja ta, która otrzymała w programach nazwę „Wielka wieczornica taneczna w całej Polsce“ trwać będzie niemal bez przerwy przeszło 5 godzin. Jedyną wstawką słowną będzie stanowią „Dziennik wieczorny“, nadany o godz. 20.45. Nie chcąc mieć nastroju zabawy, Polskie Radio zrezygnowało w tym dniu ze wszelkich komunikatów, nawet z codziennych wiadomości meteorologicznych.

W całej Polsce więc, w dn. 30 stycznia ze wszystkich głośników radiowych popłyną dźwięki muzyki tanecznej w wykonaniu najlepszych zespołów. Polskie Radio nie wątpi, że ta okazja zostanie przez radiosluchaczy całej Polski wszechstronnie wykorzystana. Wszechstronnie — to znaczy w kierunku połączenia przyjemnego z pożytecznym, synchronizowania momentów zabawy z nakazami powinności obywatelskiej, jakie każą nam każdej chwili pamiętać o tych, którzy są najbardziej przez los dotknięci, o pozabawionych pracy, a nie rzadko strawy i dachu nad głową.

We wszystkich świetlicach, lokalach związków i organizacji społecznych, w szkołach, klubach pracowniczych i robotniczych, w mieszkaniach prywatnych wreszcie — powinny być zorganizowane w tym dniu zabawy taneczne i wieczorki, z których dochód należy przeznaczyć na rzecz Pomocy Zimowej Bezrobotnym.

Polskie Radio porozumiało się już w tej sprawie ze Społecznym Komitetem Propagandy Radia w Polsce i nie wątpi, że w dn. 30 stycznia odbędzie się w całym kraju liczne zabawy z których dochód zasili Fundusz Pomocy Zimowej.

Corso kwiatowe w styczniu

W jednym z kalifornijskich kwiatusk urządzono święto kwiatów n. n. „romans kwiatów“. Tysiące róż przyozdobiono fantastyczne wozy „corsa“

Wyjaśnienie Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa“

W niektórych pismach stołecznych oraz prowincjonalnych pojawiły się wzmianki ze wzbudzającymi sensacją nagłówkami o rzekomym wykryciu nadużyć w Towarzystwie Ubezpieczeń „Europa“ i o aresztowaniu w związku z tym od 8 do 10 osób. W imię prawdy stwierdzamy, że dotychczas żadnych nadużyć w T-wie „Europa“ nie wykryto i nikogo nie aresztowano. Towarzystwo „Europa“ pozostaje tak, jak i inne zakłady ubezpieczeń, pod stałym i ścisłym nadzorem Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, co uniemożliwia nadużycia. Należności u-

bezpieczonych w Towarzystwie „Europa“ mają całkowite pokrycie w nieruchomościach, kapitałach hipotekowanych i papierach procentowych Towarzystwa, zdeponowanych w Banku Polskim. Akcja Władzy, która ograniczyła się zresztą tylko do zrobienia rewizji, musiała być wszczęta, o ile Władza otrzymała doniesienie. Doniesienie mogło być zrobione przez wydalonych przez Zarząd Towarzystwa pracowników, T-wo nadal wypłaca kapitały pośmiertne i dożyłowe, wykupy i pożyczki oraz inkasuje składki.

Likwidatorzy Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa“ Spółki Akcyjnej w Warszawie.

Liczne nawrócenia Czinnów w Birmanii

(P. D. R. W.) — Rangun — Birmania. Ruch nawróceniowy wśród Czinnów Birmanii postępuje rytmem regularnym. W r. 1931 liczył szczerp ten 300 katolików; obecnie 2000. Praca misyjna wśród Czinnów jest nadzwyczaj trudna. Nawrócenia Czinnów w liczbie 2000 są rozproszeni w 22 wioskach. Misjonarz utworzył w międzyczasie 31 szkół, o których był i utrzymanie sam się musi starać.

Tabela wygranych z dnia 15 i 16 stycznia

IV ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stoła dzielona wygrana zł 25.000 na nr.: 103884
Zi 50.000 nr.: 39387
Zi 20.000 na nr.: 183062
Zi 10.000 na nr.: 51569 63428 83004
175863
Zi 5.000 na nr.: 43746 31586 64991
Zi 2.000 na nr.: 3596 45741 72107
76013 78436 78628 150433 174504 175471 175893
Zi 1.000 na nr.: 1604 5718 6734 11763 81905 29622 43451 75401 79071 83764 89965 96385 107697 114727 116390 130415 143986 144168 144554 160313 191256 192931

Wygrane po 200 zł.

42 90 386 566 721 88 1083 376 882 2296
347 88 655 94 819 73 3008 93 239 636 792
846 47 62 971 4038 99 268 401 712 970
5208 11 315 572 659 63 6289 793 853
1301 525 78 831 989 8300 24 65 9380
10041 666 856 84 11675 766 98 12143
723 829 926 13142 415 541 697 14658 49
813 968 73 15294 30 506 749 69 894 914
16292 981 17199 556 692 18205 379 490
19673 807 85 928
20483 650 861 21204 470 619 833 22416
612 820 23086 264 65 74 459 74 671 84 797
24034 194 377 488 90 699 25319 521 63
26144 54 67 214 376 27355 482 514 610
982 28216 391 408 56 704 28 29009 168 71
840 78 845 947 70
30047 53 305 612 66 994 31221 357 425
8006 627 739 812 926 32261 812 961 33491
518 26 46 721 89 39 34083 192 437 534 769
933 13260 397 792 860 36014 642 746 871
953 37021 24 168 443 607 71 750 90 38520
82 62 30163 273 89 606
40665 858 41183 200 42462 512 95 95
626 773 968 43634 869 44077 653 74 805
46 45211 306 598 645 874 46788 56 960
68 47017 248 336 90 468 398 693 835 87
910 28 48299 439 774 84 835 49093 314 918 91
50209 307 838 41 45 51213 60 385 490
52421 979 83 53057 202 35 54777 793
55010 473 553 833 56260 93 315 563 842
43 37019 28 792 923 58525 59044 151 813 58

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

10.000 zł na nr.: 70027 134490
5.000 zł na nr.: 65396
2.000 zł na nr.: 19740 75643 76482 96365 108572
104650 143295 164142 172368 174590
1.000 zł na nr.: 11815 16304 21697 23998 25105
42076 44125 52186 60632 65346 68434 89017 94619
96128 104114 103261 106754 112579 123783 128866
141268 141682 144906 145690 146734 47592 52317
152667 158337 161322 163141 164061 173152 77436
183280 192495

Wygrane po 200 złotych

41 7 83 213 30 382 94 437 659 712 34 42
72 849 1362 547 741 842 56 2070 152 772 891
879 917 51 3085 200 65 72 365 802 11 84
884 909 48 4450 547 883 722 34 802 35 5028
32 68 300 547 825 771 808 916 80 8020 150
247 799 7188 98 9 296 500 861 858 982 8315
358 483 77 807 702 19 554 984 132 8 218 39
318 48 845 878 739 813
10007 59 81 142 248 58 468 858 789 889 914
11124 41 86 284 91 359 741 842 831 42 12082
170 200 76 83 538 96 857 815 36 903 71 13011
18 21 195 457 72 659 99 721 36 840 14044 845
18047 97 107 488 51 558 867 783 96 828 34
81 946 78 14442 187 474 94 511 13 647 81
737 74 17118 371 878 711 38 342 8 86 946
18141 278 312 482 67 597 56 764 596 18064
430 513 24 89 655 93 881
20058 65 126 228 323 32 468 723 82 857 934
21016 139 376 703 63 74 858 22043 200 99 393
419 93 4 801 805 252 23117 34 44 227 502 84
799 24058 87 125 223 228 58 144 79 525 72 716
25141 88 258 82 318 87 468 734 874 814 81

Wyjaśnienie Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa“

26306 600 48 90 718 832 982 27029 191 369
824 8 76 89 772 821 28244 54 428 41 83 8
678 703 924 29029 439 94 582 74 608 87 769
964
30099 116 288 343 90 944 31084 199 214 567
876 88 943 67 96 32096 421 600 93 945 91
33116 251 300 83 403 501 646 833 81 34098 356
796 35050 194 211 66 74 337 43 74 408 24 34
704 18 60 1 73 826 68 900 38011 24 196 364
816 901 37013 82 169 247 415 817 46 86 658
860 955
38105 24 208 13 649 39015 66 101 306
80 34 83 96 745
40173 93 271 78 387 888 944 41051 75
82 128 43 74 286 380 85 510 89 641 758
894 42009 348 35 328 414 629 30 872 43071
344 503 26 332 95 780 89 92 44072 493
505 15 43 791 864 969 45067 153 385 413
581 684 754 89 903 84 46012 345 442 730
93 835 26 948 91 47142 280 369 611 59
738 79 820 30 996 48023 145 302 45 904
59 49042 226 331 81 579

30024 96 272 72 412 24 40 535 667 739
44 64 940 51000 261 89 321 425 581 605
65 82 52201 566 614 845 940 81 53103 447
303 56 638 779 921 54026 39 219 29 336
40 69 88 667 727 878 86 55070 111 229 445
628 740 939 40 57 81 56046 295 399 580
622 69 57176 272 336 473 558 611 775
58122 46 337 60 428 81 507 48 673 85 702
33 90 952 29050 179 309 472 534 647 73
96 800 14 40 45 978
80049 231 86 346 790 978 81057 111 70 240
88 391 423 58 340 68 811 78 82133 82 415
520 87 897 705 807 48 52 942 8322 349 7
520 875 951 64309 10 49 471 557 7882 447
85 89 946 65321 483 572 645 756 898 961 66006
32 98 117 82 247 63 407 433 977 6190 321 64
437 72 892 900 39 68078 190 212 335 5 62
462 503 41 50 695 745 87 916 69199 214 52
433 52 597 607 702 16 93
70090 216 24 45 443 570 877 82 907 71176
7 255 451 63 585 854 878 80 904 36 72584 699
754 82 83 814 71314 66 248 919 73134 56 248
919 74072 115 34 41 223 441 91 528 834 75
75109 40 253 70 336 9 635 775 93 814 33 65
913 17
76112 23 41 333 94 462 69 821 918 77015
77 200 74 392 416 69 553 175 68 843 923
78060 149 72 251 317 447 521 34 94 79152
87 334 63 721 64 806 923
80159 294 304 13 25 504 702 72 850 800
81 81116 19 22 239 475 506 41 99 701 59 69
833 927 82031 183 238 310 73 439 82 521
29 69 818 47 951 83023 50 76 368 83 434
164 33 930 52 84214 21 372 639 85032 74
118 619 809 86059 96 146 267 372 626 71
78 839 72 87087 145 268 320 55 67 530 680
92 956 88097 163 304 71 700 853 965 85115
44 55 274 308 760 63 872 959

90024 85 134 233 94 303 464 623 50
954 51000 62 117 39 89 90 318 19 462 70
683 794 854 66 92032 283 90 385 95 426 548
637 57 862 913 30 93018 138 294 459 710 36
94008 50 73 108 427 60 641 749 930 95037
75 138 226 345 519 65 81 96 394 54 57
96060 237 377 440 633 78 852 97103 41 247
389 948 80 98382 87 321 459 528 876 906
99199 246 305 25 39 41 59 530 951 86

100086 157 395 538 40 660 746 846 934
49 101303 9 479 90 31 879 945 102052 256
347 475 519 882 977 105026 136 58 253 79
365 880 904 12 33 140424 26 172 731 840
62 105108 13 35 52164 414 693 731 840
106075 134 56 263 93 323 68 569 87 689
746 99 69 856 933 46 107169 206 31 342 90
90 919 92 119015 178 422 47 71 500 27 77
723 818 37 74 956
119 17 374 77 432 111025 263 625 507
657 780 822 112171 644 51 83 863 77 983
113159 213 30 68 306 992 70 82
114033 79 145 306 365 434 536 94 665 118823
370 400 797 956 116937 60 229 24 788
117340 420 526 118035 37 96 441 595 732
90 919 92 119015 178 422 47 71 500 27 77
723 818 37 74 956
120018 17 305 25 83 632 798 857 994
121012 127 29 84 580 86 658 771 944 62
85 122417 671 731 121145 61 218 325 523

Wyjaśnienie Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa“

693 734 911 44 72 124257 70 310 432 75
125143 220 338 513 641 704 30 952 62 126941
79 441 60 894 121885 238 55 415 505 678
948 128014 261 90 365 501 32 735 46 690
88 129191 328 48 457 509 70 602 747 869
982
130113 241 42 300 9 82 326 612 35 98
706 25 80 92 844 89 131062 178 91 95 310
433 525 672 737 58 92 81 944 132494 529
47 719 832 133109 231 97 325 513 688 703
817 80 134012 197 484 94 564 683 720 26
957 83 135044 55 59 93 148 462 321 785 808
93 136041 113 282 309 418 43 77 561 705
11 970 137530 671 98 814 978 138036 196
329 427 676 84 747 912 80 139232 326 79
410 29 595 685 713 39 962 93
140063 84 115 482 602 30 719 40 47 83
141015 192 276 759 142024 114 36 242 83
300 42 549 54 64 642 143026 50 134 421
735 58 144 028 109 27 230 45 634 711 807
145079 246 385 603 772 77 849 55 88 916
37 146063 119 71 206 43 60 399 434 671 60
83 716 871 954 147055 63 109 255 315 84
603 16 68 778 844 148102 40 294 440
52 534 98 149183 208 21 367 420 59 67 534
729 921
150190 569 631 65 71 817 35 931 151047
57 105 96 465 629 766 806 97 968
150258 127 247 69 93 350 55 467 588
649 19 709 82 93 903 13067 190 216 222
602 15 66 715 92 962 97 154008 43 51 222
26 307 506 27 39 910 76 155069 294 321
302 460 619 156005 100 11 15 201 93 321
35 510 667 927 51 157428 500 634 158044
59 68 115 209 795 820 76 933 37 191755
78 233 51 361 807 12 29 67 93 211 85
160821 332 48 486 503 338 747 71 80
94 165 039 45 150 284 646 852 162090 129
62 23 65 638 732 699 700 95 829 163102
285 98 467 586 775 869 164164 571 673
924 74 165113 37 306 69 593 657 714 82
971 166209 14 99 571 604 74 80 996 167022
37 184 86 215 307 435 46 49 634 76 763
30 827 48 945 168006 493 894 169068 116
803 16 68 715 92 962 97 154008 43 51 222
170215 53 84 360 465 609 25 713 20 915
171075 78 121 282 464 579 767 172 257
352 67 96 448 772 76 173124 51 73 268
320 81 632 47 709 902 174034 160 92 347
418 96 544 88 837 992 175032 160 332
453 507 738 835 67 11 956 176041 178 522
599 618 19 91 96 713 178106 374 644
370 179163 98 364 83 506 10 46 919
180210 64 92 424 26 74 567 666 725
90 872 968 181086 356 63 767 866 182019
148 90 231 325 515 582 736 953 95 183064
253 95 303 748 881 184307 441 711 806
118 185138 424 98 502 695 763 818 35 960
186146 86 240 305 43 403 639 747 848
187033 77 177 45 416 833 188072 200 59
482 703 819 995 185386 437 43 573 855
190026 41 54 105 39 409 91 605 24 775
823 590 191008 48 480 553 660 841 192487
304 26 570 815 23 47 63 68 85 934 84 193010
73 153 75 230 483 598 645 753 806 19 33 58
80 953 66 194078 99 113 79 365 444 64 525
48 640 875 906 27 8

Programy radiowe

Poniedziałek, 18 stycznia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze” 6.33 Gimnastyka 6.50 Muzyka (płyty) 7.25 Dziennik poranny 7.25 Programy lokalne 8.00 Audycja dla szkół 8.10-11.30 Przerwa 11.30 Audycja dla szkół: 1) „Japonia” — pogadanka, wygł. prof. Jan Jaworski, 2) Muzyka (płyty) 11.57 Sygnał czasu i hajnal z Krakowa 12.03 „Cyganie w muzyce” — koncert w wykonaniu Zespołu Niny Mańskiej 12.40 Dziennik południowy 12.50 „Czy warto jeszcze mówić o myciu” — pogadanka wygł. dr. Edward Grzegorzewski 15.00 Wiadomości gospodarcze 15.15 Programy lokalne 15.15 „Skryz-

ka językowa” w opracowaniu prof. Witolda Doroszewskiego 16.30 „Szczecińskie” — audycja w wykonaniu Archidiecezjalnego chóru pod dyr. Jana Ochrymowicza (ze Lwowa) 17.00 „Co Polska wniosła do kultury?” — „O badaniach orientalistycznych” — odczyt, wygł. prof. dr. Tadeusz Kowalski (z Krakowa) 17.15 Pieśń Ludwika v. Beethovena w wykonaniu Heleny Weybergowej 17.35 Programy lokalne 17.50 „Życie na torowiskach” — pogadanka, wygł. Zygmunt Czubiński (z Poznania) 18.00 Pogadanka, aktualn. 18.10 Wiadomości sportowe 18.20 Programy lokalne 18.50 „Ogólny naśladowania przykład” — reportaż ze wsi Gordzińców pow. skierniewickiego, w opracowaniu Kazimierza Wysomirskiego 19.00 Audycja żołnierska: „Cicho sza, orkiestra gra” w opracowaniu W. Burdyńskiego 19.30 Koncert w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyskiego z udziałem Miecz. Grąbczewskiego — śpiew 20.45

Dziennik wieczorny 20.55 Pogadanka aktualna 21.00 „Pczęje miłości” — fragment słuchowiskowy z „Wieczorów florenckich” — Juliana Klazki, w opracowaniu dr. Władysława Arcimowicza (z Wilna) 21.30 „Na chłopskim weselu” — suita Feliksa Rybickiego 22.00 Koncert symfoniczny w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej P. R. pod dyr. Ignacego Neumarka z udziałem Mikołaja Łopatkowa — fortepian: 1) Feliks Mendelssohn: „Uwertura do „Snu nocy letniej”, 2) Mikołaj Łopatkow: II koncert na fortepian i ork. op. 15, 3) H. Rabaud: La procession nocturne, 4) Klaudiusz Debussy: Święta (z nokturnów), wykład orkiestra 23.00-23.30 Programy lokalne dla Warszawy i Lwowa.

Pogadanka społeczna 15.40 „Ogłosy balowe” (płyty) 16.00-16.15 Skrzynka dla dzieci — omówi Zofia Bogusławska 17.35-17.50 Robert Casadesus gra Koncertstuek f-moll Webera (płyty) (z Warszawy) 18.20 Pogadanka aktualna 18.30 Chwilka wiołonceł — płyty 18.40 Pogadanka „Wszyscy na pomoc zimow bezrobotnym” 18.45-18.50 Program na jutro.

ZAGRANICA

19.25 Wiedeń „Złoto Renu” — opera Wagnera (transmisja z Opery) 20.10 Budapeszt. Koncert orkiestry filharm. Sol. Zino Francescatti (skr.) 20.40 Mediolan. Koncert z udziałem Tito Schipa i Liny Pagliughi 21.00 Praga „Borys Godunow” — opera Mussorgskiego 21.40 Hilversum I. Koncert muzyki polskiej. Dyr. Grzegorz Fitelberg Sol. Zbigniew Drzewiecki (fortl.)

ROZGŁOSIENIA POMORSKA

7.25 „Parę informacji” 7.30-8.00 Muzyka (płyty) (z Warszawy) 13.00-14.00 Wszystkiego po trzech (płyty) 15.15 Koncert reklamowy 15.35

Zdrowy żołądek jest fundamentem zdrowia!

Trzeba dbać, by żołądek sprawnie funkcjonował i przyzwycząć go do systematycznego wypróżniania się. Nie wolno niszczyć organów trawienia obstrukcją, ponieważ w kiszkiach pozostają substancje gnilne, zairuwając organizm. ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera regulują żołądek, normują trawienie, łagodnie przeczyszczają, pobudzają przemianę materii, srosują się przy obstrukcji, przy cierpieniach wątroby, woreczka żółciowego, (kamicy żółciowej), przy cierpieniach hemoroidalnych i tyfloci.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA.

II. Ukl. 6/36.

POSTANOWIENIE.

Sąd Okręgowy Wydział Handlowy w Toruniu, w sprawie układowej firmy A. Mosek i W. Schultze młyn parowy i tartak Sp. jawna w Chelminie, na posiedzeniu niejawnym, odbytym dnia 30 grudnia 1936 r., postanowił po rozpatrzeniu wniosku nadzorca sądowego z dnia 23. grudnia 1936 r. zmienić tus. postanowienie z dnia 28 listopada 1936 r. o tyle, iż stosownie do art. 25 § 1 prawa o postępowaniu układowym wyznacza się ostatni termin do sprawdzenia wiarytelności na dzień 30 stycznia 1937 r. godz. 10 w Sądzie Grodzkim w Chelminie. Zlecenie Nr. 32/IX. (84)

Do akt Km. Nr. 1728/36. (88)

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I Lewicki Stanisław, urzędujący w m. Grudziądzu przy ul. Budkiewicza Nr. 9, obwieszcza, że na dzień 23 marca 1937 r. o godz. 10 został wyznaczony opis i oszacowanie nieruchomości majątku Królewska Dąbrówka karta 6, stanowiącego własność Hansa Temmego, położonego w Królewskiej Dąbrówce pow. Grudziądz.

W związku z powyższym, na zasadzie § 2 art. 668 K. P. C. wzywa się wszystkie osoby, aby przed ukonczaniem opisu zgłosiły swoje prawa do wymienionej nieruchomości lub jej przynależności. Komornik: (-) St. Lewicki.

PRZETARG.

Rzeźnia i Targowisko Zwierzęce w Gdyni Spółka z o. o.

ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie robót:

- 1) kanalizacji i wodociągu na terenie i w budynkach Rzeźni,
- 2) izolacji ciepło i zimnochronnej.

Podkłady kosztorysowe po cenie 10 zł. sztuka odnośnie do 1) i 2) nabywać można w godzinach 10-13 w biurze Rzeźni w Gdyni, ul. Słowackiego 18 m. 7. W tychże godzinach udziela się informacji. Oferty w zalakowanych kopertach z napisem „Przetarg na roboty . . . . . dla Rzeźni w Gdyni” należy składać w Biurze Rzeźni do godziny 12 dnia 4 lutego 1937 r.; otwarcie ofert nastąpi o godz. 12.15 tegoż dnia.

Wadium w wysokości 3% oferowanej sumy w formie bankowych Książeczek Oszczędnościowych należy dołączyć do oferty.

Spółka zastrzega sobie dowolny wybór oferenta niezależnie od oferowanej sumy oraz prawo podziału robót i unieważnienia przetargu w części lub całości bez odszkodowania. (89)

Dyrekcja.

Obwieszczenie.

Podaje do publicznej wiadomości, że cena 1 kg chleba żytniego wynosi 35 groszy od dnia 18 bm. Grudziądz, dnia 16 stycznia 1937 r. (85)

Przydyent Miasta: (-) Włodek.

Do akt Km. Nr. 1670/36. (87)

ZAWIADOMIENIE o opisie nieruchomości.

Do p. Maksymiliana i Erny Kleinschmidt, zamieszkałych w Słupie pow. Grudziądz. Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I Stanisław Lewicki, urzędujący w Grudziądzu przy ul. Budkiewicza 9, na zasadzie art. 668 K. P. C. zawiadamia:

1) że w celu wyegzekwowania od Maksymiliana i Erny Kleinschmidt należności z wykazu zaiegłości - Państw. Banku Rolnego w Grudziądzu, z dnia 25 września 1936 r. Nr. 2797/AR/FA w dniu 23 lutego 1937 r. o godz. 10

zostanie dokonany opis nieruchomości Słup wykaz liczba 22, stanowiącej własność Maksymiliana i Erny Kleinschmidt w Słupie, położonej w Słupie pow. Grudziądz;

2) że przewidziany w art. 666 K. P. C. miesięczny termin od daty doręczenia dłużnikowi wezwania do zapłaty długu upłynął;

3) że wymienioną nieruchomość wierzyciel poszukujący oszacował do sprzedaży na kwotę zł. 44.000,-;

4) że oszacowanie przez wierzyciela będzie przyjęte za podstawę licytacji, jeżeli na 3 dni przed terminem opisu nie sprzeciwi się temu dłużnik uczestnicy (§ 2 art. 671 K. P. C.);

5) że dłużnik nie może sprzeciwić się oszacowaniu, ustalonemu w umowie z wierzycielem, uczestnicy zaś nie mogą żądać, aby oszacowanie było wyższe od oszacowania umownego (§ 3 art. 671 K. P. C.).

Grudziądz, dnia 14. I. 1937 r. Komornik: (-) St. Lewicki.

Fozory często myślą

TORUN

ZDROWO i SMACZNIE a TANIO

zjesz w 9667 NADWIŚLAŃSKIEJ Toruń, Szeroka 38. Kuchnia warszawska.

Zakupuję za gotówkę, wszelkie używane meble w nowo otworzonej składnicy mebli używanych. Toruń, Małe Garbary 5, telef. 1082, 9856C

Restauracja Kantorowicz Toruń, Szeroka 18 najpopularniejszy lokal dla przyjezdnych. PRIMA KUCHNIA. 9

Domowy ogródek ebeznanym z centralnym ogrzewaniem z dobrymi referencjami poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty do filii „Dnia Pomorza” Toruń. 44Ck

3 pokoje kuchnia — na I ptr. nowy dom cena 70 zł. Adres filia „Dnia Pomorza” — Toruń. 45Ck

Reklamowol Sprzedajemy tanio! kuchnie . . . od 80,— zł sypialnie . . . 280,— „ jadalnie . . . 480,— „ Zamówienia — najniższe ceny! Sprzedaż Mebli. Toruń, Prosta 5. Spamiętaj 9857C

Udzielam tanio korepetycji i lekcyj francuskiego, niemieckiego angielskiego i gry na fortepianie. Adamska, Toruń Sukiennicza 4. 9606C

Ogłaszanie się w naszym dzienniku opłaca się stokrotnie!

GDANSK

Znane z jakości anodówki i baterie Centra Skład fabryczny Gdańsk, Poggenpuhl 10 telefon 71282. (991)

Niniejszym unieważniamy zgubiony konosament zastępczy celny na partję Rolf Olsen 15/1 i 16/2 beczek śledziex s. s. „Jaederen” z dnia 22 X. 1936. Bergenske. 63

POLSKIE TOW. MUZYCZNE W GDAŃSKU

W piątek, 22 stycznia br. o godz. 20 w sali hotelu „Danziger Hof” w Gdańsku wystąpi

Stanisław SZPINALSKI światowej sławy pianista-wirtuoz najwybitniejszy uczeń IGNACEGO PADEREWSKIEGO, laureat I-szego międzynarodowego konkursu chopinowskiego. Bilety sprzedaje księgarnia „RUCH” i sekretariat Towarzystwa Muzycznego. — Szczegóły w afiszach. 80

GDYNIA

Gdynia ul. Abrahama 27, do wynajęcia 4 pok. mieszkanie. Inform. udziela gospodarz. 9935M

HANDEL I FINANSE

Kto ma długi i nie jest w stanie w 100% płacić niech zażąda naszej oferty. Dyskrecja • Zaufanie. Najstarszy Dom Powierniczy Metropolis, Kraków, Rynek Gł. 33. oddział Gdynia, Portowa 8. Tel. 3327 9926

Skrypty

dłużne Państwowo nabywamy, Dom Powierniczy Metropolis, Gdynia, Portowa 8. Tel. 3327 9923

Skupujemy

protesty, wyroki, listy przewozowe, frachty. Dom Powierniczy Metropolis, Gdynia, Portowa 8, tel. 3327. 9924Mk

Domy w Berlinie

kupujemy, wypłacamy gotówką w Polsce. Dom Powierniczy Metropolis Gdynia Portowa 8, tel. 3327. 9925Mk

Poszukuję

osoby posiadającej kilka tysięcy złotych do artykułu opatentowanego, branży żelaznej metalowej. Towar zamówiony w fabryce daje duże możliwości zarobkowania, kalkulacja 100 proc. Tylko solidni. Oferty pod „B. B.” do „Gazety Morskiej Ilustr.” Gdynia. 80M

TCZEW

Mieszkania 2 duże pokoje, z wszelkimi wygodami, w śródmieściu, poszukuje od 15. II. wzgl. I. III. br. Zgłosz. do Adm. „Dnia Tczewskiego Ilustr.” Tczew. 99T

Futro

męskie (wyjazdowe) korzystać do sprzedania. Zgłosz. Adm. „Dnia Tczewskiego Ilustr.” Tczew. 91K

BYDGOSZCZ

Ładne 5-pokojowe mieszkanie w Bydgoszczy przy ul. Dworcowej 54. L. do wydzierżawienia. C. Hartwig, S. A. 94B

Meble

jadalki, sypialki i kuchnie stale do nabycia na dogodnych warunkach w stolarni: Bydgoszcz, Toruńska 33. Końcowy przystanek tramwaju. 9659

OGŁOSZENIA: wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej . . . . . 0.20 zł w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1.00 zł w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł w tekście na dalszych stronach . . . . . 0.50 zł Drobne za słowo 16 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie. Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej. Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki. Komunikaty 50 gr za wiersz. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Gledy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI: W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2.00 zł Z odnośnieniem do domu . . . . . 2.20 zł Przez pocztę z odnośnieniem do domu . . . . . 2.40 zł Pod opaską . . . . . 4.50 zł W Gdańsku przez pocztę . . . . . 2.82 gd; przez gońca . . . . . 2.00 gd W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . . . 1.75 gd Zagranicą . . . . . 4.00 zł W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma. Redaktor odpowiedzialny: WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

UWAGI: Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do zgądnia zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym śledzeniu należności rabat spada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawę W. M. Gdańsk: Wilhelm Grunsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Czesław Kościelski, Bydgoszcz ul. Mars. Pocha 12. — redaktor odpowiesz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pogoda”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Wacław Gańca, Grudziądz, Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. Członkami Pomorskiej Drukarni Reklamowej S. A. w Toruniu. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf” z odpow. udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja.